

Romanos

Juu' la- ga-sii' Paa' kih' ooh' jne' hi- chaa- Roma

¹ Jnää' Paa' jmeen' ta' kih' Jesucristo, na-hñaan' laan' apóstol, lä-ja- ma-na-llehn' kwan' ju'hmää' kih' Dio. ² Ga-bääh- Dio hñii' kyaah' dsa- kyaay' hi- ga-ngää' juu' kiyh' llo'joo' he- kway' ju'hmää' la-. Jee' ma-na-sii- juu' ja-, la' na-jngii' go-te-. ³ Jee' na-sii- ja- jah' ha- lä- ja- joo', he' ba' Jesucristo Dsa-jöoh' jnän'. Ga-laay' sa'ju- kih' David ma' ga-laay' dsa- jmi-gyuu'. ⁴ Hi' kyaah' be' kih' Jmi-lle' Na-jngii' ga-lä-jnä' laay' joo' Dio, kih' he- ga-lä-jiyh' jee' kih' hi- na-juu'. ⁵ Hi' ta-la' kyaah' Jesucristo ga-jmee' Dio llu' dsé' kyaah' jnääh', ga-hñaay' jnääh' laa' jnääh' apóstol mah' kwa' jnääh' juu' kiyh' lä-kaa- lä-juh' jmi-gyuu', mah' wa' lä-dsoo' dsé' dsa- kih' Jesús hi- wa' mi-teh' dsa- juu' kiyh', lä-ja- jmee' dsa- juuh- kiyh'. ⁶ Hi- jee' kih' lä-jää- dsa- he' ma-laah' hnäh' kwaat~, ma-na-teeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' kyaay' Jesucristo.

⁷ Siiñ' kyah' hnäh' hi- tääh' jwii- Roma. Pero hnää' Dio hnäh' hi- na-teeh' hnäh' mah' leeh' hnäh' hi- na-jngää'.

Ngiiñ' kih' Dio hi- laa' Täa' jnän' hi- ngiiñ' kih' Jesucristo Dsa-jöoh' jnän' wa' kway' he- llu' kyah' hnäh' hi- wa' jmeey' hi' ti' kyah' hnäh'.

⁸ To-né' kwan' ti'hmaah' kih' Dio kwaat~ kyah' hnäh' lä-jää- hnäh'. Kwan' ti'hmaah' kiyh' ta-la'

kih¹ Jesucristo, kih¹ he⁻ ma⁻nuu^ʔ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ he⁻ ma⁻heeh⁻ hnäh^ʔ kih¹ Jesucristo. ⁹ Jmeen⁻ ta^ʔ kih¹ Dio, lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsen⁻ kwan⁻ ju^ʔhmëë^ʔ kih¹ jooy^ʔ, he⁻ja⁻ Dio jmee⁻ dsoo^ʔ kin⁻ he⁻ lä⁻ ma⁻dsooh⁻ ja⁻ba^ʔ dsen⁻ hnäh^ʔ lä⁻jë⁻ jiih⁻ ma^ʔ chuun^ʔ kyaayh^ʔ. ¹⁰ Chuun^ʔ kyaah^ʔ Dio mah¹ wa^ʔ jëen^ʔ che^ʔ kway¹ jwë¹ kin⁻ na¹ na^ʔjëen⁻ hnäh^ʔ. ¹¹ Peer⁻ hnoon¹ na^ʔjëen⁻ hnäh^ʔ na^ʔkan⁻ miih⁻ he⁻ llu¹ he⁻ kwa⁻ Jmi⁻lle^ʔ kih¹ Dio mah¹ lä⁻cha⁻ cha⁻ga^ʔmiih⁻ be^ʔ kyah¹ hnäh^ʔ. ¹² Lä⁻ja⁻ lä⁻cha⁻ be^ʔ jnän⁻ kwee⁻ lä⁻llu¹ he⁻ ma⁻dsoo^ʔ hoh^ʔ hnäh^ʔ ja⁻ba^ʔ lä⁻koh^ʔ jnä^ʔ.

¹³ Hnoon¹ lä⁻ngëeh^ʔ hnäh^ʔ øøhn¹, joh^ʔ jiih⁻ sa⁻ ga⁻jmeen¹ huu^ʔdsë⁻ na^ʔjëen⁻ hnäh^ʔ pero lä⁻jiih¹ na¹ sa⁻ hii⁻ kwa⁻ jä^ʔ kin⁻ niin⁻. He⁻ hnoon¹ lä⁻jnä^ʔ ta^ʔ kin⁻ jee^ʔ kyah¹ hnäh^ʔ lä⁻koo⁻ ga⁻la^ʔ jee^ʔ kih¹ jee^ʔ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu. ¹⁴ Kih¹ griego hi⁻ kih¹ hi⁻ tääh^ʔ jee^ʔ jyoh^ʔ uu^ʔ ga^ʔ, hi⁻ kih¹ hi⁻ kyuu^h hi⁻ kih¹ hi⁻ sa⁻ kyuu^h ka⁻läh^ʔ na⁻laan⁻ hmooh¹ na^ʔkwan¹ juu¹ kih¹ dsa⁻ he^ʔ. ¹⁵ Lä⁻ja⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ hee^ʔ ba^ʔ dsen⁻ niin⁻ na^ʔkwan¹ ju^ʔhmëë^ʔ kyah¹ hnäh^ʔ hi⁻ cha⁻ Roma ka⁻läh^ʔ.

¹⁶ Sa⁻ cha⁻ la¹ o⁻hih⁻ kin⁻ kyaah^ʔ ju^ʔhmëë^ʔ la⁻. Juu¹ la⁻ kye⁻ be^ʔ kih¹ Dio mah¹ lä⁻ä^ʔ lä⁻jëë⁻ hi⁻ dsoo^ʔ dsë¹, la¹ kih¹ judiu to⁻në⁻, hi⁻ ja⁻ba^ʔ lä⁻ja⁻ la¹ kih¹ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu ka⁻läh^ʔ. ¹⁷ Kyaah^ʔ juu¹ la⁻ dsa⁻lä⁻jnä^ʔ ha⁻ lä⁻ jmee⁻ Dio hwëë⁻ dsa⁻ lluu¹ cha^ʔnëy^ʔ. La¹ kyaah^ʔ he⁻ ma⁻dsoo^ʔ dsë⁻ jne^ʔ hi⁻ hnøø¹ lä⁻ ma⁻dsoo^ʔ ja⁻ba^ʔ dsë⁻ jne^ʔ, lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻: “Hi⁻ lluu¹ he^ʔ, kyaah^ʔ he⁻ ma⁻dsoo^ʔ dsëy¹, jmee⁻ chaay⁻.”

Dsëë' dsoo' dsa- jmi-gyuu'

18 Ñe' ba' jne' lä' ga-të' jee' gya' Dio gwa' he-
ya-jëë' dsëy' kih' lä-jë' he- sa' hä' ta' hi' lä-jë'
dso'kye- he- jmee' dsa-. Jëeh' he- hlih' ja- ha' kih'
ju'dsoo'. 19 Jnä'hä' cha- he- kyaah' lä'kyuu' dsa-
kih' Dio, jëeh' ma-mi-jnää- bih' jää'. 20 Ma'ke' sa'
tëë' jne' jëen' Dio pero lä' ma' ga-nøø' jmi-gyuu',
ma-ra- he- lii- ba' ha- lä' laay'. Kyaah' lä-jë' he-
ga-jmeey', he-ja- jnä'hä' ba' chaa- Dio hi' lä-ja-
cha- tää' ba' be' kiyh'. He-ja- sa' le' jäh' dsa-:
"Sa' man' che' chaa- Dio". 21 Ma' ñe- bih' chaa-
Dio, pero sa' ga-jmääy' jøøh' lä' hnøø' kiyh', ni' sa'
ga-kway' ti'hmaah' kiyh'. He- ga-jmeey' dsa- lä-ja-
ga-hee' go-te- huudsë- kih' dsa-, ga-lä'hweh'
dsëy', he-ja- ga-jlë' go-te- huudsë- kiyh'. 22 He-
jäh' bih' cha- cha-miik- huudsë- llu' kiyh' pero
cha-ga'miik- taä- bih'. 23 Lla- he- ma' jmeey' juuh-
kih' Dio hi- sa' llaä' jmiik' kih', ga-jmeey' juuh- kih'
heeh- kih' dsa- hi- dsa-juu', kih' ta'jah', kih' jah'
kye' goo- ti' hi' kih' jah' hi- sëeh- hñii' hwa'.

24 He-ja- ga-kwa' Dio jwë' ngëey' hñiiy' jmeey'
he- ga' jyoh' he- hee' dsëy' lä'jiik' ga-heey' hñiiy'
kaayh- dsa-kyayh'. 25 Ga-be' dsa- ju'dsoo' kih'
Dio mah' ga-taayh' kyaah' juu' ta-juu'. Ga-jmeey'
juuh- kih' lä-jë' he- ga-jmeey' Dio, lla- he- ma'
jmeey' juuh- kih' hi- ga-jmeey' lä-jë' he- cha-. Hi-
he' he' Dio hi- na-jää- lä-jë' joh' jmiik' cha-. Wa' la'
lä-ja-.

26 He-ja- ga-kwa' Dio jwë' ngëey' hñiiy'
jmeey' lä-jë' he- lla' dsëy' he- la' o-hih'. Lla-
he- ma' jmee' dsa-më' lä'le' kih', ga-kaayh'

dsa-mě dsa-kyaayh'. 27 Hi ja-ba' lä'ja- ga'jmeě dsa-ñuuh- ka-läh'. Sa ga'jmeey' lä'le' kih' kyaah' dsa-mě, ga'jmeey' ga'ngěě' jwěe' he- ga'jyoh' he- hee' dsěy', kaayh- he' ba' dsa-ñuuh- dsa-kyaayh'. He-ja- ba' ja' nē' kiyh' dso'jwii' lä' hnøø' kiyh' kyaah' jwě' hliih' he- tääyh' ja-.

28 Sa ga'jmää' kiyh' ma-lä-kyuuy- Dio, he-ja- ga'kwa' Dio jwě', he- ga'hee' go-te' huuh' dsě- kiyh' mah' wa' jmeey' ga'juh- lä'jě- he- sa' jmää' ta'. 29 Ma'ngěě' jwěe' jmeey- he- hliih', hi- mē' hi- ñuuh- hi- kaah- wa' hi- cha- hi-, jmeey- hñaa- dsěy', hee' dsěy' liyh' lä'jě- he- ga' cha-, sa' lluyy' go-te', wii' dsěy', jngěeyh- dsa-, hneey-, mi-gaay- dsa-, hñaa- dsěy'. 30 Koo- he- sa' tih- dsěy' ba' lä'jě, hlěeyh- wii' kih' dsa-, sa' hnäay' Dio, sa' jii- kiyh' he- jmeey- kih' jñah', jmääy- hñiiy' jøøh', täayh' ngěe', hnooyh- ga'jyoh' he- hliih', chaayh- kyaah' cho'jmiy-. 31 Sa hi- lä'ngěey', sa' mi-tey' juu' kiyh', sa' hnäay' dsa-, sa' hnøøy' jeeyh- juu', sa' lä-ñih' dsěy'. 32 Hi ma'ke- ma-ñe- bih' he- lla' Dio ta' kih' hi- jmee- lä'ja-, lle' kih' juuy', pero dsa- he', sa' lee' kiyh' he- jmeey- lä'ja-, hnøøy' mah' jmee' jñah' ka-läh'.

2

Kyaah' ju'dsoo' lla' Dio ta'

1 He-ja- sa' cha- le' jawah': "Sa dsěen- dsoo'", hne- hi- ka- kwaat- kih' dsa-kyaah', wa' laah' he- laah' hne-. Kih' he- kah- kwaat- kih' dsa-kyaah', he- bääh' hñaa' ba' hne- ja-. Jěeh', ja-ba' he- jawah' sa' llu', ja-ba' he- ja- jmeeh- hñaa' ka-läh'.

2 Ñe' ba' jne', Dio ngiih' kwaat~ kih' hi~ jmee' lä'ja-
hi' lä'koo- la' ju'dsoo' kiyh' llay' ta'. 3 Hne- hi-
ka~ kwaat~ kih' dsa~kyaah' mah' jmeeh- ba' hne-
ka-läh' he- jwah' sa' llu', ¿che' laah', sa' ka' Dio
ju'dsoo' kyah'? 4 Ta' koo' ba' jmeeh- lä'koo- te'
he- llu' dsé' Dio kyaah' jne'. Ha- koh' sa' jøh- dsëy'
hi' cha~miih- be' dsëy' kyaah' jne'. ¿Che' sa' jëeh'
he- tëeh~ Dio hne- mah' wa' lä-dsaa~ miih- hoh',
he-ja- ba' ja- he- llu' dsëy'?

5 Peer- chaah- hne-, sa' hii~ lä-dsaa~ miih-
hoh'. He- hnooh' he- jä' cha-ga'miih- he- wii'
në' kyah' ba' ja-, wa'ra- ga'lloo' jmi' ya-jëë' dsé'
Dio, llay' ta' kyaah' ju'dsoo'. 6 Ma'ja- mi'hmaah-
Dio jñee' lä'jaa- lä'jaa- lä'koo- te' he- ma-jmeey'.
7 Kih' lä-jëë- hi- sa' tu~ jmee- he- llu', kway'
jwé' dsa-taah- tää' kyaayh', lä'llu' he- hnooyh-
ya-jwii', hi' hnooyh- ha- lä- jee' jmää' Dio jøøyh',
hi' hnooyh- ha- lä- jwé' jee' sa' juuy'. 8 Pero jä-
ya-jëë' dsé' Dio wa'ra- ga-lä-lleey' kyaah' dsa- hi-
chaah-, kih' hi- sa' jmee' he' kih' ju'dsoo', mah'
jmee- gyih' he' kih' he- hliih' ba'. 9 Kih' lä-jëë- hi-
jmee' he- hliih', jä- na-ku' na-ngii' he- wii' në'
kiyh', to-në' jä- kih' hi- laa' judiu hi' ja-ba' lä'ja-
jä- kih' hi- sa' laa' judiu ka-läh'. 10 Pero lä-jëë- hi-
jmee' he- llu', tëëy' ya-jwii' hi' jmää' Dio jøøyh' hi-
hii' ti' kiyh'. To-në' kih' hi- laa' judiu, ja-ga-tëë' hi-
sa' laa' judiu. 11 Jëeh', Dio kwee- ba' hnäay' lä-jëë-
dsa-.

12 Lä-jëë- hi- jmee- dso'kye-, ma-ke- sa-
na'jnäay' kyaah' ley kih' Moisé, ja-ba' lä'ja-
juuy' go-te-, pero ja- kih' he- sa' ga-mi'tey' ley

jā. Hī lǟjēē̄ hī nājnäǟ' kyaah' ley, cher'mah' mājmeey' dso'kyē, jā-ba' ley jā ka' kwaat̄ kiyh'. ¹³Jā kih' hē mānuuy' ley jā, hējā lluu' dsā cha'nē' Dio. Lǟjēē̄ hī mi'te' ley, hī hē ba' hwēē̄ lluu'. ¹⁴Dsā hī sā laa' judiu, sā chā ley kiyh', pero cher'mah' mi'tey' ley kih' Moisé, kōjā gālǟ' chaā' bih', hē' ba' hñiiy' laay' lǟ'koō ley, mākē sā kyuyh' ley. ¹⁵Kyaah' hē jmeē̄ dsā hē' lǟ'jā, la' lǟ'koō hē nā'siī ley neh̄ tuh̄dsēy'. Hējā hūdsē̄ kih' hñii' bih' jmeē̄ dsoo', cher'mah' jmeey' hē llu' hī cher'mah' jmeey' hē hliih' hñii' kiyh'. ¹⁶Jmii' hē lla' Dio ta' kyaah' jooy' Jesucristo, lǟ'jnä' lǟ'jē̄ hūdsē̄ hē jmeē̄ jne' jee' nā-hmää'. Lǟ'jā la' ju'hmēē' kih' Dio hē kwan̄.

Dsā judiu kyaah' ley kih' Moisé

¹⁷Na' chā koō hē jwēēhn̄ hnē hī laa' dsā judiu, hnē hī kyē ō-jøh̄ dsē̄ kih' ley kih' Moisé hī jmāāh̄ hñaa'h' jøøh' kih' hē jwah' Dio kyaah' hnē. ¹⁸Mā ñeh' ba' hnē hā lǟ hñøø' Dio, hī mā mi'tēēh' ba' hnē ley, hējā mā ñeh' ba' hnē, heē jā hē näǟ hē llu'. ¹⁹Hī leh' jāāh' dsā-tuu', laah'. Hī leh' chooh' jē kih' hī gānää' jee' nā-hoō, laah'. ²⁰Hī leh' mi'tēēh' jñah' hī sā kyuyh' hī laah' tā-jwoh' kyaā' chih-pih', laah', kih' hē mā chā ley hē la' ju'dsoo' jmah' hē jmeē̄ kyuyh' chā-miih'. ²¹Hnē hī mi'tēē̄ jñah', ¿hē-la' sā mi'tēēh' da' hnē hñaa'h' jāā'? Hnē jwah', sā llu' hē hēē̄ dsā, mah' hēēh̄ ba' hnē. ²²Hī jwah' sā llu' kyaah' jne' jñah' dsā-mē', mah' kyaah' ba' hnē jñah'. Hnē hī nā-høøh' kih' hī

sa⁺ laa⁺ Dio, mah⁺ hiih⁻ ba⁻ hne⁻ kuu⁺ he⁻ cha⁻ neh⁺ gwah⁺ kiyh⁺. ²³Peer⁻ taah⁺ hne⁻, kih⁺ he⁻ cha⁻ ley kyah⁺. ¿Che⁺ sa⁻ jëeh⁺ ma⁻ jmääh⁺ ta⁻ koo⁺ Dio, kih⁺ he⁻ sa⁻ ma⁻ mi⁻ teh⁻ ley na⁻? ²⁴Lä⁻ la⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: “Dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu mi⁻ kwah⁺ jmii⁻ kih⁺ Dio, dsoo⁺ kyah⁺ hnäh⁺ dsa⁻ judiu.”

²⁵Dsoo⁺ ba⁺ kyeë⁺ miih⁻ he⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kyah⁺, cher⁺ mah⁺ mi⁻ teh⁻ ley. Pero cher⁺ mah⁺ sa⁻ mi⁻ teh⁻ ley, laah⁺ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺. ²⁶Hi⁻ lä⁻ ja⁻, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺, cher⁺ mah⁺ mi⁻ tey⁺ lä⁻ jë⁺ mada⁻ lä⁻ koo⁻ jäh⁺ ley kih⁺ Moisé, laay⁺ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺. ²⁷He⁻ ja⁻, jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺, cher⁺ mah⁺ mi⁻ tey⁺ ley, hi⁻ he⁺ ka⁺ ju⁺ dsoo⁺ kyah⁺, kih⁺ he⁻ sa⁻ ma⁻ mi⁻ teh⁻ ley ma⁻ ke⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kyah⁺ hi⁻ na⁻ jnääh⁺ në⁺ ley kih⁺ Moisé.

²⁸Sa⁻ jmää⁺ kih⁺ dsa⁻ judiu he⁻ koo⁻ laay⁺ judiu. Hi⁺ ni⁺ sa⁻ jmää⁺ kih⁺ dsa⁺, he⁻ koo⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kiyh⁺. ²⁹Sa⁺ la⁺ lä⁻ ja⁻. Hi⁻ ma⁻ ra⁺ hi⁻ dsoo⁺ laa⁺ judiu, hnaayh⁻ Dio lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsëy⁺. Hi⁺ ma⁻ ra⁺ hi⁻ dsoo⁺ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kih⁺, ja⁺ ta⁺ ga⁻ wih⁺ ja⁻, Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ ba⁺ ga⁻ mi⁻ sii⁺ tuh⁻ dsëy⁺. He⁻ ja⁻ sa⁺ ja⁺ lä⁻ koo⁻ la⁺ mada⁻ kih⁺ ley. Kih⁺ hi⁻ he⁺ ba⁺ hlëeh⁺ Dio llu⁺ ma⁻ ke⁻ dsa⁻ sa⁻ jmee⁺ lä⁻ ja⁻.

3

¹¿Che⁺ cha⁻ he⁻ jmää⁺ ga⁺ miih⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ laa⁺ judiu, o che⁺ jmää⁺ ga⁺ kiyh⁺, he⁻ ga⁻ wih⁺ jmi⁻ ngo⁺ kiyh⁺? ²Cha⁻ miih⁻ ga⁺ cha⁻ he⁻ jmää⁺ ta⁺ kiyh⁺. To⁻ në⁺ he⁻ kyeë⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁻ jë⁺, he⁻ ma⁻ na⁻ hä⁺

gooy⁻ juu¹ kih¹ Dio. ³ Ha⁻ ga⁻ cher¹ mah¹ ko⁻llaa¹ dsa⁻ he¹, sa⁻ ma⁻dsoo¹ dsëy¹. ¿Che¹ kih¹ he⁻ja⁻, jmee¹ mo⁻so⁻ mi⁻te¹ Dio juu¹ kih¹? ⁴ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la¹ lä⁻ja⁻. Juu¹ kih¹ Dio ba¹ la¹ dsoo¹, ma⁻ke⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ ta⁻juu¹. Lä⁻koö⁻ jäh¹ jee¹ na⁻sii⁻:

Kyaah¹ ju¹dsoo¹ kyah¹ lä⁻jnä¹ he⁻ laah¹ lluu¹.

Hi⁻ hne⁻ ba¹ leh⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻kay¹ ju¹dsoo¹ kyah¹.

⁵ Cher¹ mah¹ kyaah¹ he⁻ jmee⁻ jne¹ he⁻ hlih¹, jiih¹ juu¹, lluu¹ ba¹ Dio, la¹ lä⁻koö⁻ he⁻ kwan⁻ be¹ kiyh¹ kyaah¹ he⁻ hlih¹ he⁻ jmeen⁻. He⁻ja⁻ ¿che¹ le¹ jahn¹, jmee¹ Dio hñaa⁻ dsë¹ wa⁻ra⁻ ga⁻cheey¹ he⁻ wi¹ në¹ jnän? (Hlëëhn⁻ lä⁻koh¹ hlëëh⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu¹ ba¹.)

⁶ Ni⁻ miih⁻ sa⁻ le¹ jäh¹ jne¹ lä⁻ja⁻. Cher¹ mah¹ lä⁻ja⁻ la¹, ha⁻ lä⁻ le¹ lla¹ Dio ta¹ kih¹ dsa⁻ jmi⁻gyuu¹.

⁷ Ha⁻ ga⁻ cher¹ mah¹ ga⁻mi⁻jnään¹ la¹ dsoo¹ cha⁻ga⁻miih⁻ juu¹ kih¹ Dio kyaah¹ he⁻ ta⁻juun¹ mah¹ lä⁻lii¹ laay¹ jøøh¹ cha⁻ga⁻miih⁻, ¿che¹ le¹ jwahn⁻ he⁻la¹ kay¹ ju¹dsoo¹ kin⁻ lä⁻koö⁻ jaa⁻ hi⁻ jmee⁻ dso¹kye⁻?

⁸ ¿He⁻la¹ sa⁻ jmee¹ jne¹ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ hlih¹ mah¹ jä⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ llu¹? Lä⁻ja⁻ mi⁻kwah¹ dsa⁻ jne¹, jäh¹ ko⁻llaa¹ dsa⁻, jne¹ ba¹ na⁻ kwa⁻ jne¹ juu¹ lä⁻na⁻. Hi⁻ hlëëh⁻ lä⁻na⁻ sooh¹ kiyh¹ dsooy¹ kyaah¹ dso¹jwi¹.

Ga⁻lä⁻jëë⁻ jne¹ na⁻bääh¹ cha⁻në¹ Dio

⁹ Ha⁻ lä⁻ja⁻. ¿Che¹ lluu¹ ga¹ jnääh¹ judiu lä⁻koh¹ ga¹ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la¹ lä⁻ja⁻. Jnä¹ ma⁻jwahn¹ lä⁻jëë⁻ ba¹ jne¹ jøø⁻ he⁻ hlih¹ jnän¹ lä⁻kye⁻ hi⁻ laa¹ judiu kyaah¹ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu.

¹⁰ Lä⁻koö⁻ jäh¹ jee¹ na⁻sii⁻ juu¹ kih¹ Dio:

Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ lluu¹ chaa⁻, ni⁻ wa⁻ra⁻ jaa⁻ ga¹.

11 Sa⁺ chaa⁻ ni⁺ jaa⁻ hi⁻ ngëë', sa⁺ chaa⁻ hi⁻ hnaah⁻
Dio.

12 Lä⁺ jëë⁻ ba⁺ ma⁻ kah[~] jwë[!], lä⁺ jëë⁻ ba⁺ mo⁺ so⁺ jmää[!]
ni⁺ miih⁻.

Sa⁺ chaa⁻ hi⁻ jmee⁺ he⁻ llu[!], ni⁺ wa⁺ ra⁻ jaa⁻ ga⁺
chaa⁻.

13 Tu[!] tu⁻ luuy[!] la[!] lä⁻ koo⁻ to⁻ høø⁻ na⁻ na[!],
peer⁺ mi⁻ gaay⁺ dsa⁻ kyaah[!] juu[!] kiyh[!],
venen kih[!] miih⁻ haa⁺ neh⁻ to⁻ hooy[!].

14 Juu[!] he⁻ hwëë⁻ hooy[!], hwëë⁻ dso[!] jwii[!] jmah[!],
kyaah[!] juu[!] hliih[!] he⁻ sa⁺ tøøhn[!] ta[!].

15 Peer⁺ hñuuy[!], na[!] ba⁺ koh[!] jngëëyh⁺ dsa⁻.

16 Wa[!] he⁻ cha⁻ he⁻ ba⁺ dsa⁻ hee[!] jee[!] ga⁺ nääy[!].

17 Sa⁺ kyuyh[~] ha⁻ lä⁺ jwë[!] jee[!] dsa⁻ taayh[!] tii[!].

18 Ni⁺ miih⁻ sa⁺ gayh⁺ Dio.

19 Ma⁻ ñe[!] jne[!] lä⁺ jë⁻ he⁻ hlëeh⁻ ley, la[!] kih[!] hi⁻
na[!] jnää[!] kyaah[!] ley mah[!] mo⁺ so⁺ cha⁻ ga⁺ he⁻ mo⁺
jä[!] jne[!]. Ga⁻ lä⁺ jëë⁻ ba⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ jä[!] na⁻ bääh[!]
cha[!] nē[!] Dio. 20 He⁻ ja⁻ ni⁺ jaa⁻ dsa⁻ sa⁺ hwëë⁻ lluu[!]
cha[!] nē[!] Dio kyaah[!] he⁻ mi⁻ tey[!] ley. Kyaah[!] ley
ga⁻ lä⁺ kyuu[~] jne[!] ha⁻ lä⁺ la[!] dso[!] kye⁻.

Kyaah[!] he⁻ ma⁻ dsoo[!] dsë⁻ jne[!] kih[!] Dio lää[!] jne[!]

21 Pero na[!] ma⁻ lä⁻ jnä[!] ha⁻ lä⁺ jmää[!] Dio lluu[!]
dsa⁻, pero ja⁺ kyaah[!] ley. Ja⁻ ba[!] lä⁺ ja⁻ jä[!] ley
hi⁺ ja⁻ ba[!] lä⁺ ja⁻ ga⁻ jä[!] lä⁺ jëë⁻ hi⁻ ga⁻ ngëë[!] juu[!]
kih[!] Dio llo[!] joo[!]. 22 Dio jmää[!] lluu[!] ga⁻ lä⁺ jëë⁻ ba⁺
dsa⁻ cher[!] mah[!] ga⁺ jmeey[!] dsoo[!] dsëy[!] kih[!] Jesu-
cristo. Kwee⁻ ba[!] laa[!] lä⁺ jëë⁻ dsa⁻ kih[!] Dio, 23 jëeh[!]
lä⁺ jëë⁻ ba⁺ dsa⁻ ma⁻ jmee[!] dso[!] kye⁻, ni⁺ ko⁻ hi⁻ pih[!]
sa⁺ na[!] jnääy[!] ya[!] jwii[!] kih[!] Dio. 24 Pero Dio jmää[!]
lluu[!] dsa⁻, he⁻ la[!] jmääy[~] ba[!], kih[!] he⁻ llu[!] dsëy[!].

Ta⁻la⁻ kih¹ Cristo Jesús ga⁻lääy¹ jne¹. ²⁵ Ga⁻ngëe¹ Dio Jesús mah¹ t^{uu} jma⁻kiyh¹ mah¹ lä⁻ja⁻ dsa⁻che¹ dso¹kye⁻ jnän¹ hi⁻ ma⁻dsoo¹ dsë¹ kih¹ Jesús. Lä⁻jwë¹ ja⁻ ga⁻mi¹ jnää⁻ Dio he⁻ ga⁻jmee¹ bih¹ llu¹ he⁻ sa⁻ ga⁻jmeey¹ kwaat⁻ dso¹kye⁻ kih¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻tääh¹ jää¹. Sa⁻ ga⁻kay¹ kwaat⁻ kih¹ hi⁻ he¹, kih¹ he⁻ jøh⁻ dsëy¹. ²⁶ Lä⁻ja⁻ ma⁻lla¹ dsë¹ Dio jmee¹ mah¹ mi¹ jnääy¹ jmi¹ na¹, ma⁻ra⁻ he⁻ llu¹ ba¹ he⁻ jmeey¹. Heh¹ lä⁻ja⁻ dsa⁻lä⁻jnää¹ lluu¹ ba¹ Dio, hi⁻ he¹ ba¹ hñiiy¹ jmääy¹ lluu¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻dsoo¹ dsë¹ kih¹ Jesús.

²⁷ ¿Che¹ le¹ jmään¹ hñaan¹ kaah¹, kih¹ he⁻ lluu¹ jne¹? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ le¹. ¿Hee⁻ juu¹ ja⁻ he⁻ dsa⁻jnë¹ jwë¹ jnän¹? ¿Che¹ dsa⁻jnë¹ jwë¹ jnän¹ kyaah¹ juu¹ he⁻ jäh¹, hnøø¹ jmee¹ jne¹ ta¹ llu¹? Jah⁻ha¹. Juu¹ he⁻ jäh¹, hnøø¹ dsoo¹ dsë⁻ jne¹ mah¹ hwëë⁻ jne¹ lluu¹, he⁻ ja⁻ ba¹ dsa⁻jnë¹ jwë¹ jnän¹ he⁻ jmään¹ hñaan¹ kaah¹. ²⁸ He⁻ja⁻ dsa⁻lä⁻ngëe¹ jne¹, heh¹ he⁻ hwëë⁻ dsa⁻ lluu¹ kyaah¹ he⁻ dsoo¹ dsëy¹ kih¹ Jesús, ja⁻ kyaah¹ he⁻ høøy⁻ ley.

²⁹ ¿Hi¹ Dio, che¹ laay¹ ma⁻la⁻ kyaa¹ dsa⁻ judiu ba¹? ¿Che¹ sa⁻ laay¹ kyaa¹ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu ka⁻läh¹? Ma⁻ra⁻ ju¹ dsoo¹, laa¹ bih¹ Dio kyaa¹ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu. ³⁰ Jaa⁻ ba¹ Dio laa¹. Kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo¹ dsë¹ dsa⁻ jmääy¹ lluu¹ hi⁻ ga⁻wih¹ jmi⁻ngo¹ kih¹, hi⁻ jmääy¹ lluu¹ hi⁻ sa⁻ ga⁻wëh¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ ka⁻läh¹, kyaah¹ he⁻ dsoo¹ dsëy¹. ³¹ ¿Che¹ jmee⁻ jne¹ sa⁻ kyeë¹ ley kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo¹ dsë⁻ jne¹ kih¹ Jesús? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻. Cha⁻ga⁻miih⁻ jmeen¹ kyeë¹ ba¹.

4

Lä-la- ba' la' he- ga-jmee' Abraham llo'joo'

¹ ¿Hee- le' jäh' jne' kih' Abraham dsa- ma- gyuh- jnän, ha- lä- ga- jäy' kyaah' juu' la-? ² Cher'mah' Abraham ga- laa' lluu' kyaah' lä- jē- he- llu' he- ga- jmeey', le' ba' ma' jmääy' hñiiy' jøøh' cha'nē Dio, pero sa' la' lä- ja-. ³ Nu- da' hnäh' ha- lä- jäh' jee' na- sñ- juu' kih' Dio: "Ga- jmee' Abraham dsoo' dsē' kih' Dio, he- ja- ga- jmee' Dio kwaat~ laay' jaa- hi- lluu'."

⁴ Pero jaa- hi- jmee' ta', sa' la' kwaat~ he- la' hyoyh' jñeey'. Kih' he- ää- dsa- kiyh', he- ja- ba' ja- tēy' jñeey'. ⁵ Hi' jaa- hi- sa- ma- jmee' ta' llu', cher'mah' ga- jmeey' dsoo' dsēy' kih' hi- jmää~ lluu' dsa- hi- ää- dsoo', Dio jmee' kwaat~ lluyy', kih' he- ma- dsoo' dsēy'. ⁶ Ja- ba' lä- ja- ga- hlēeh' David ha- lä- koo- llu' la' kih' dsa-, cher'mah' Dio jäh' laay' lluu' ma- ke' sa' cha- ta' llu' he- ma- jmeey'. ⁷ Ga- jäyh':

Llu' la' kih' dsa- hi- ma- che' dso' kye- kih', hi- sa- la' kwaat~ he- hñih' he- ma- jmeey'.

⁸ Llu' la' kih' dsa- ññh- cher'mah' sa' jmee' Dio kwaat~ dso' kye- kiyh'.

⁹ He- llu' la- ¿ché ma- la' he- kih' hi- ga- wih' jmi- ngo' kih' ba' o ché sa' la' kih' hi- sa' ga- wēh' kih' ka- läh'? Nu- da' ha- lä- la', na' he- ma- jäh' jne', ga- jmee' Dio kwaat~ lluu' Abraham kih' he- ga- lä- dsoo' dsēy'. ¹⁰ ¿Ha- lä- ma' laa' Abraham lä- ma' ga- jmee' Dio kwaat~ lluyy'? ¿Ché ma- na- wih' jmi- ngo' kiyh' o sa' ma- na- wih'? Sa' ma' na- wih' jmi- ngo' kiyh' jñ- ja-. ¹¹ Ga- heeh- ba' Abraham

he- ga-wih' jmi-ngo' kiyh', mada- kih' Dio. He- ja- la' lä-koö- he- taay' ñe' mah' lii- lluyy' kyaah' he- ma-dsoo' dsëy' kih' Dio. Pero ma-dsoo' ba' dsëy' 'jää' ja-ga' uuh' jmi-ngo' kiyh'. Hi' lä-ja- ga-laay' jmi- lä-jëë' dsa- hi- ma-dsoo' dsë' kih' Dio ma-ke- sa' na-wih' jmi-ngo' kiyh'. Lä-ja- jmee' Dio kwaat- lluyy' ka-läh' lä-jëë' dsa- he', kyaah' he- ma-dsoo' dsëy'. ¹² Hi' laay' jmi- hi- ga-wih' jmi-ngo' kih' ka-läh', pero ja- ma-la- kih' he- ga-wih' kih' ja-, kih' he- ma-dsoo' dsëy' lä-koö- ga-jmee' dsoo' dsë' tää' jnän' Abraham, jää' ja-ga' uuh' jmi-ngo' kiyh'.

Dsa-lä-te' he- ga-bääh- Dio hñii', kyaah' he- ma-dsoo' dsë-jne'

¹³ Ja- ta-la- kih' he- ma' høø- Abraham ley kih' Moisé, la' kwaat- hyoyh' kyaah' joo' ssiyh' lä- ga-dsa' jmi-gyuu'. Dio ga-bääh- hñii' kwëëyh' Abraham, kih' he- ga-laay' lluyy', lä-llu' he- ga-lä-dsoo' dsëy' ba'. ¹⁴ Wa-ra- jäh' kih' hi- høø- ley hyoyh' heey- ja-ba' he- hyoh' dsa- kyaah' Abraham, mo-so' jmää' ta' he- ma-dsoo' dsë' dsa- hi- ja' ta- koo' he- ga-bääh- Dio hñii' kyaah' Abraham, cher'mah' lä-ja- la'. ¹⁵ Kih' he- cha- ley, he-ja- gwa' ya-jëë' dsë' Dio kyaah' jne' hi- sa' mi-te' ley. Pero jee' sa' cha- ley, sa' chaa- hi- dsa-hlääh' kih'.

¹⁶ He- ga-bääh- Dio hñii' kyaah' Abraham, la' kyaah' he- ma-dsoo' dsëy' mah' hyoyh' he- la' hyoyh' ba'. Lä-jwë' ja- ja' koo- hwéh- hmooh' he- ga-jmee' Dio kyaayh', lä- ma' ga-jäyh' jmeey' lluyy' kih' lä-jëë' sa-ju- kiyh'. Hi' ja- ma-la- kih' hi- høø- ley ga-jäyh' lä-ja-. La' kih' lä-jëë' hi- ma-dsoo'

dsë¹ ba¹ ja¹, lä¹koo¹ ga¹lä¹dsoo¹ dsë¹ hñii¹ Abraham hi¹ laa¹ täa¹ kih¹ lä¹jēē¹ jne¹. 17 Lä¹la¹ na¹sih¹ kiyh¹: “Ga¹llaan¹ hne¹ mah¹ leeh¹ täa¹ kyaa¹ jwēē¹ dsa¹”, ga¹jäh¹ Dio. He¹ja¹ laay¹ täa¹ jnän¹ cha¹né¹ Dio. Jēeh¹, ga¹jmeey¹ dsoo¹ dsëy¹ kih¹ Dio hi¹ mi¹ jiih¹ hi¹ ma¹na¹juu¹, he¹ ba¹ Dio hi¹ hlēeh¹ kih¹ he¹ sa¹ ga¹ ma¹cha¹, lä¹koo¹ he¹ ma¹cha¹ ba¹.

18 He¹ mo¹so¹ kye¹ dsa¹ o¹joh¹ dsë¹ le¹, pero Abraham ga¹ka¹ ba¹ o¹joh¹ dsë¹, ga¹lä¹dsoo¹ dsëy¹ he¹ ga¹jäh¹ Dio, he¹ja¹ ga¹laay¹ täa¹ kih¹ jwēē¹ dsa¹ lä¹koo¹ ga¹jäh¹ Dio siyh¹: “Lä¹la¹ lä¹jwēē¹ dsa¹ kyaah¹.” 19 Lä¹koo¹ ma¹ ga¹lä¹dsoo¹ dsëy¹, sa¹ ga¹hwaay¹. Sa¹ ga¹kay¹ ni¹ miih¹ huu¹dsë¹ kih¹ he¹ ma¹gyuyh¹. Mo¹so¹ chaay¹ cha¹miih¹ jmi¹ lä¹koo¹ ma¹laay¹. Jii¹ ja¹, miih¹ ga¹ sa¹ ma¹ häay¹ hña¹loo¹ ji¹ñe¹. Hi¹ sa¹ ga¹kay¹ cha¹miih¹ huu¹dsë¹ kih¹ Sara dsa¹mē¹ kyaay¹, hi¹ sa¹ ma¹ le¹ ma¹ kaa¹ gyuu¹. 20 Ni¹ sa¹ ga¹jeh¹ dsëy¹, sa¹ ja¹ huu¹dsë¹ kiyh¹ ma¹jäyh¹ sa¹ le¹. Ma¹ra¹ he¹ jmee¹ ba¹ Dio he¹ jäyh¹ jmeey¹, ma¹ laay¹. Cha¹ga¹miih¹ ga¹lä¹dsoo¹ dsëy¹ hi¹ ga¹kway¹ tíhmaah¹ kih¹ Dio. 21 Ma¹ra¹ he¹ ga¹jmeey¹ bih¹ dsoo¹ dsëy¹ he¹ lä¹kēh¹ Dio jmi¹ jmee¹ he¹ ga¹bäayh¹ hñiiy¹. 22 He¹ ga¹lä¹dsoo¹ dsë¹ Abraham lä¹ja¹, ga¹jmeey¹ Dio kwaat¹ laay¹ lluu¹.

23 Sa¹ hlēeh¹ ma¹la¹ kih¹ Abraham jee¹ na¹sih¹ juu¹ kih¹ Dio, he¹ jäh¹: “Ga¹laay¹ kwaat¹”. 24 Lä¹kye¹ jne¹ laa¹ jne¹ kwaat¹, kih¹ he¹ ma¹dsoo¹ dsë¹ jne¹ kih¹ Dio, hi¹ ga¹mi¹ jiih¹ Jesús Dsa¹jōøh¹ jnän¹ jee¹ kih¹ hi¹ na¹juu¹. 25 Dio ga¹ngēey¹ Jesús mah¹ ga¹juuy¹ kih¹ lä¹jē¹ he¹ na¹bääh¹ jne¹ hi¹ ga¹mi¹ jiiyh¹ ka¹läh¹ mah¹ leē¹ jne¹ lluu¹ cha¹né¹ Dio.

5

Na' ma-hii' tii' jnan` kyaah' Dio

¹ He- ma-laa' jne' lluu' kyaah' he- ma-dsoo' dsē- jne', he-ja- hii' tii' jnan` kyaah' Dio ta-la- kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnan`. ² Hi- lä-ja- ta-la- kiyh', ma-cha- ba' jwē' jnan` dsa'toohn' cha'nē' Dio. He- la' ma-hñah~ ba' jne' he- la-, kih' he- ma-dsoo' dsē- jne'. Peer- jēē- dsē- jne' he- cha- o-jøh- dsē- jnan` he- tēē' jne' ya-jwii' kih' Dio. ³ Hi- ja- ma-la- kih' he-ja-. Lä-kye- he- jēē' jne' wii' jmee- jēē- dsē- jne'. Jēeh', ñe' ba' jne', he- jēē' jne' wii' ja-, jmee- kwēeh' dsē- jne' cha-ga'miih-. ⁴ Hi- he- kwēeh~ dsē- jne', jmee- be' dsē- jne'. Hi- kih' he- be' dsē- jne' he-ja- cha-ga'miih- o-jøh- dsē- cha- jnan`. ⁵ Heh' o-jøh- dsē- he- ma-cha- jnan`, ja- he- mi-gaan' hñaan' ja-. Jēeh', Dio hnää' jne' cha-miih- ta-la- kih' Jmi-lle' Na-jngii' he- ga-tooyh- neh- tuh- dsē- jne'.

⁶ Lä-koō- ma' laa' jne' jāā', sa- ma' cha- be' jnan`. Pero ma' ga-tē' hor~, Cristo ga-juu' jnä' jne' hi- āā- dsoo'. ⁷ Ju'dsoo', he-lii' ba' jnäā- jaā- hi- juu' lla- jaā- hi- lluu'. Pero cher'mah' chaā- jaā- hi- llu' dsē', go- jnäā- jaā- hi- tuu- dsē' juu' lla- hi- he'. ⁸ Pero Dio ga-mi-jnäā- ha- lä-koō- jiih' hnääy' jne', jēeh', ma-ke- cha-miih- ma' hlēeh' jne', ga-kwaay' Cristo ga-juu' kwaat~ jnan`. ⁹ Na' he- ma-lluu' jne' kyaah' jma- kih' Cristo, ha- ga- sa- lääy' jne' kih' he- wii' he- na' ga- chee' Dio. ¹⁰ Lä-koh' sa- ma' jwah' jne' kyaah' Dio, ga-jiih' juu' jnan` kyaayh', lä-llu' he- ga-juu' jooy'. Hi- na' he- ma-jiih' juu' jnan` kyaayh', ha- ga- sa- lääy' jne'

lällu' he- na'jiih' jooy'. ¹¹ Hi' ja' ma'la' koo- lääy' jne', jmeey' jëë- dsë- jne' tää' ta'la' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' hi- ga'jēh- juu' jnän' kyaah' Dio.

Adán kyaah' Cristo

¹² Ja-ba' lä'koo- ga'he' dso'kye- jmi-gyuu- la- kyaah' jaa- dsa- ba' hi' kyaah' dso'kye- ja- ga'juuy', lä'ja- ga'lä'jēë- ba' dsa- dsa-juu', kih' ga'lä'jēë- ba' ga'jmeë' dso'kye-. ¹³ Sa' ga' ma'cha- ley kih' Moisé, ma' cha- ba' dso'kye- jmi-gyuu- la-. Pero sa' la' kwaat- dso'kye- ja-, jää' sa' ga' ma'cha- ley. ¹⁴ Pero ma'ra' he- ga'juu' ba' dsa-, ga'løø' jmi' kih' Adán, lä' ga'tē kih' Moisé. Ga'lä'jēë- ba' dsa- dsa-juu', ma'ke' na'sii' ba' la' dso'kye- he- ga'jmeey' kyaah' he- ga'jmeë' Adán. Adán he' ma' laa' lä'koo- laa' jaa- hi- ga'hii' juu' kih' ja' jmi-gyuu- la-.

¹⁵ Pero kah' ba' la' he- la' kwa' Dio jnän' lä'koh' ga' he- hliih' he- ga'jmeë' Adán. Kyaah' dso'kye- he- ga'jmeë' Adán, ga'heë' jwëë' dsa-. Pero cha-gamiih- ga'lä'cha' he- llu' kih' jwëë' dsa- kyaah' he- llu' dsë' Dio he- la' kway' ba' ta'la' kih' he- llu' dsë' jaa- dsa-. Hi- he' he' Jesucristo. ¹⁶ Hi' sa' jēh' kwee- he- hliih' he- ga'jmeë' Adán kyaah' he- la' kwa' Dio. Jēh', jä' jwiz- kwaat- kih' koo- ba' dso'kye- he- ga'jmeë' dsa- he', hi' kih' he-ja-, ga'toh' dso'jwi' nē jnän'. Pero kwaat- kih' he- jmeë' dsa- cha-miih- dso'kye-, he-ja- ba' ja- ja' he- la' kwa' Dio mah' lä'ja- lee' lluu' dsa-. ¹⁷ Kyaah' dso'kye- he- ga'jmeë' jaa- dsa-ñuuh-, ga'lih' ga'heë' lä'jēë' dsa-. Pero lä'jēë' dsa- hi- heeh- he- la' kwa' Dio mah' leey' lluu', ha- ga'

sa⁺ le⁺ dsa⁻taayh^hllu[!], kih[!] he⁻ na⁺jiiyh⁺ cha⁺ne⁺ Dio ta⁺la⁺ kih[!] jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ chee⁻ Jesucristo.

18 Kyaah⁺ dso⁺kye⁻ he⁻ ga⁺jmee⁺ jaa⁻ dsa⁻, ja⁺ dso⁺jwii⁺ ne⁺ kih[!] la⁺jje⁺. Ja⁻ba⁺ la⁺ja⁻, ta⁺la⁺ kih[!] jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁺jmee⁺ llu[!], ja⁺ he⁻ lee⁺ lluu[!] la⁺jje⁺ dsa⁻ mah[!] na⁺jiiyh⁺ cha⁺ne⁺ Dio. 19 Kih[!] he⁻ ga⁺la⁺chaah⁺ jaa⁻ dsa⁻ñuuh⁻, jwëë⁺ dsa⁻ ga⁺lëë⁺ hlëeh[!]. Ja⁻ba⁺ la⁺ja⁻ ka⁻lah⁺ kih[!] he⁻ ga⁺la⁺ñuuh⁻ jaa⁻ dsa⁻, jwëë⁺ dsa⁻ lee⁺ lluu[!].

20 Ga⁺nøø[!] ley kih[!] Moisé mah[!] la⁺cha⁻ cha⁻ga⁺miih⁻ dso⁺kye⁻. Hi⁺ ma⁺ ga⁺la⁺cha⁻ cha⁻miih⁻ dso⁺kye⁻, cha⁻ga⁺miih⁻ ga⁺la⁻llu[!] dsë[!] Dio kyaah⁺ jne⁺. 21 Hi⁺ ja⁻ba⁺ la⁺koo⁻ ga⁺lih[!] dso⁺kye⁻ ga⁺jngiih[!] jnän[!], ja⁻ba⁺ la⁺ja⁻ ga⁺lih[!] Dio ga⁺jmää[!] jne⁺ lluu[!] ta⁺la⁺ kih[!] he⁻ llu[!] dsëy[!], mah[!] jmeë[!] chaa⁻ jne⁺ ga⁺la⁺jë⁺ joh⁺ jmii⁺ cha⁻ ta⁺la⁺ kih[!] Jesucristo Dsa⁻jøøh[!] jnän[!].

6

Ma⁺ ga⁺saa⁻ jne⁺ jmii⁺, la⁺koo⁻ he⁻ ga⁺juu[!] jne⁺ kyaah⁺ Cristo

1 ¿Ha⁻ la⁺ jäh⁺ jne⁺ ja⁻, che⁺ wa⁺ jmeë⁺ ba⁺ jne⁺ he⁻ hliih[!] mah[!] la⁺llu[!] dsë[!] Dio cha⁻ga⁺miih⁻ kyaah⁺ jne⁺? 2 Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la[!] la⁺ja⁻. Ma⁻na⁻juu[!] jne⁺ kih[!] he⁻ hliih[!], ha⁻ la⁺ja⁻ dsa⁺tooh⁺ ga⁺ jne⁺ jmeen⁺ he⁻ hliih[!]. 3 ¿Ché sa⁺ ñeh⁺ hnäh⁺ he⁻ ma⁻laa[!] jne⁺ koo⁻ kyaah⁺ Cristo, he⁻ ja⁻ ba⁺ ja⁻ heh[!] ga⁺saa⁻ jne⁺ jmii⁺ kwaat[~] kiyh[?] He⁻ ja⁻ la[!] kwaat[~] he⁻ ga⁺juu[!] jne⁺ ko⁻jøh⁺ kyaayh[!]. 4 Lä⁺ ma⁺ ga⁺saa⁻ jne⁺ jmii⁺, la⁺koo⁻ he⁻ ga⁺juu[!] jne⁺ hi⁺ ga⁺haa[!] jne⁺ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Cristo. Hi⁺ la⁺ ma⁺ ga⁺la⁺jiih[!] Cristo jee⁺

kih' hi- na-juu' kyaah' be' kih' Dio, ja-ba' la-ja-
ga-la' chaa' jne' la-hmee' mah' dsa'toohn' kyaayh'.

⁵ Cher'mah' la' kwaan~ kyaah' jnih' ko-joh'
la-koon- ma' ga-juuy', ja-ba' la-ja- la-jiih' jne'
kyaayh' la-koon- ga-la'jiih' hñiiy'. ⁶ Ma-ñe' ba' jne'
la-koon- ma' laa' jne' jaa', la' la-koon- he- ga-taa'
jne' kyaayh' dsoh' hma-cru- mah' ga-laay' jne' kih'
jmi-ngo' he- ma' joo' jnan' jwe' hlih'. Heh' la-ja-
mo-so' cha- he- kih' jmee' ga' jne' he- hlih'. ⁷ Jeeh'
jaa- hi- ma-na-juu', ma-na-laay' kih' dso'kye-.
⁸ Hi' cher'mah' ga-juu' jne' kyaah' Cristo, la-ja-
ma-dsoo' dsen- jne' ma-chaa- jne' ka-lah' kyaayh'.
⁹ Jeeh' ma-ñe' jne' he- ga-la'jiih' Cristo jee' kih' hi-
na-juu', he-ja- mo-so' cha- he- kih' juuy' ka-lah'.
Hee- ga' na- he- jmee' juuy'. ¹⁰ Jeeh', la- ma'
ga-juuy', ga-juuy' kih' dso'kye- koon- ha' ja-ba'.
Ni' miih- sa' jmee' dso'kye- hih- kiyh'. Heh' he-
na-jiiyh', na-jiiyh' kih' Dio ba'. ¹¹ Ja-ba' la-ja-
hnah', jmee' hnah' kwaan~ he- ma-na-juuh' hnah'
kih' dso'kye-, hi' na-jiih' hnah' kih' Dio ta-la' kih'
Cristo Jesús Dsa-joh' jnan'.

¹² Mo-to' kwa- hnah' jwe' lla-dsenn- he- hlih' nen-
jmi-ngo' kyah' hnah'. Mo-to' jmeeh- hnah' he-
he- ga' ngii' jmi-ngo' kyah' hnah'. ¹³ Ta' kwa-
jwe' jmee' goon- tiih' hnah' he- hlih'. Ngenn- hnah'
hñaa' kih' Dio, la-koon- he- ma-la-jiih' hnah' jee'
kih' hi- ma-na-juu'. Hi' ngenn- hnah' na-hñaa'
jmi-ngo' kyah' hnah' kih' Dio mah' jmee' he- llu'
jmah' ba'. ¹⁴ La-jwe' ja- mo-so' lla-dsenn- he- hlih'
kyah' hnah', jeeh' mo-so' na-jnaa' hnah' kih' ley,
na' he- ma-taah' hnah' kyaah' he- llu' he- la' kwa-

Dio.

Jne' hi- mi-te' kih' he- llu'

15 Ha- lä'ja-, na' he- ma-tøøh' jne' kyaah' he- la' kwa- Dio hi- mo-so- na'jnää' jne' kih' ley, ¿che' jmee' ga' jne' he- hliih'? Ni- miih- sa- la' lä'ja-.
 16 ¿Che' sa- ñeh' hnäh' ha- lä' la'? Cher'mah' ga-hneeh' hnäh' hñaaah' jmeeh' ta' kih' dsa-, he- ma-na-hñuuuh' hnäh' mi-teh' hnäh' kiyh' ba' ja-. Lä'ja- cher'mah' jmeeh- ga' hnäh' he- hliih', lä- ma-tääh' ja-ba' hnäh' kyaah' he- hliih' he- jmee' juu' hnäh'. Pero cher'mah' tääh' hnäh' nñuuuh' hnäh' kih' Dio, leeh' hnäh' lluu'. 17 Ti'hmaah' Dio, ma-ke- ma' na-hñuuuh' hnäh' kyaah' dso'kye-, pero na' ma-heeh' hnäh' lä'kaa- tuh-hoh' hnäh' lä'jé- ju'dsoo' he- ma-nñuuuh- hnäh'. 18 Ma-na-laah' hnäh' kih' dso'kye-, hi- na' ma-ngëeh' hnäh' hñaaah' jmeeh' hnäh' he- llu' jmah' ba'. 19 Ma-hlëëhn' hnäh' juu' kih' hi- na-hnëë' jmee' ta' hi- kih' dsa-jñuy' mah' lä-ngëë' hnäh' kwee-. Jää' ga-ngëëh' hnäh' hñaaah' kih' dso'kye-, ga-jmeeh' hnäh' he' kih' he- hliih' cha-ga'miuh-. Pero na' ta' cha'në' ngëë' hnäh' hñaaah' kih' Dio mah' leeh' hnäh' hi- jmee' he- llu' jmah' ba' hi- lä'ja- leeh' hnäh' na-jngëë' cha-ga'miuh-.

20 Lä'koo- ma' na-hñuuuh' hnäh' kyaah' dso'kye-, sa' ma' laah' hnäh' kwaat' kyaah' he- llu'. 21 ¿Hee- na- ga-lëh' hnäh' kyaah' he- hliih' he- ga-jmeeh' hnäh'? Hi- na' kwa- o-hih' kyah' hnäh'. He- jngüih' jnän' ba' ja-. 22 Pero na' he- mo-so- na-hñuuuh' hnäh' kyaah' dso'kye- ja-, ma-laah' hnäh' hi- jmee' ta'he' kih' Dio ba'. He- la- ba' ja- ya'jøø-

kyah¹ hnäh^ʔ, he⁻ jmee⁺ na⁻jngëeh¹ hnäh^ʔ lä⁺jiih¹ mo⁺so⁻ juu^ʔ hnäh^ʔ. ²³ Hi⁻ jmee⁺ dso'kye⁻, juu^ʔ bih¹. He⁻ ja⁻ na⁻ la¹ lä⁺koo⁻ jñeey¹. Pero he⁻ la¹ kwa⁺ Dio, he⁻ ja⁻ jmee⁺ chaa⁻ jne^ʔ tää^ʔ ta⁻la⁺ kih¹ Cristo Jesús Dsa⁻jøøh¹ jnän^ˋ.

7

Ley kih¹ Moisé mo⁺so⁻ jmee⁺ hih⁺ jnän^ˋ

¹ Øøhn¹, hlëëhn^ʔ hnäh^ʔ hi⁻ kyuu^h ley, ¿ché^ʔ sa⁺ ngëeh^ʔ hnäh^ʔ ha⁻ lä⁺ la¹ ley? Ley ja⁻ jmee⁺ hih⁺ kih¹ dsa⁺, ta¹ko⁻jiih¹ chaa⁻y⁻. ² Lä⁺koo⁻ la¹ kih¹ jaa⁻ dsa⁻më^ʔ hi⁻ na⁻jee⁻ goo⁻. Cha^ʔnë^ʔ ley, ma⁻na⁻laay⁻ kyaay¹ jaa⁻ dsa⁻ñuu^h ba^ʔ ta¹ko⁻jiih¹ chaa⁻ dsa⁻ñuu^h kyaay¹. Pero cher^ʔmah¹ ga⁺juu¹ dsa⁻ñuu^h he^ʔ, mo⁺so⁻ jmee¹ hih⁺ ley ja⁻ kiyh¹. ³ Lä⁺ja⁻, cher^ʔmah¹ ga⁺kaa¹ dsa⁻më^ʔ he^ʔ jñah^ʔ dsa⁻ñuu^h ta¹ko⁻jiih¹ chaa⁻ dsa⁻ñuu^h kyaay¹, he⁻ jmeey⁺ dso'kye⁻ ba^ʔ ja⁻. Pero cher^ʔmah¹ ga⁺juu¹ dsa⁻ñuu^h kyaay¹, mo⁺so⁻ jmee⁺ hih⁺ ley ja⁻ kiyh¹. Ja⁻ga^ʔ na⁺, le^ʔ ba^ʔ kaa¹ jñah^ʔ, sa⁺ cha⁻ hliih¹ la¹.

⁴ Ja⁻ba^ʔ lä⁺ja⁻ hnäh^ʔ øøhn¹, ma⁻na⁻juu¹ hnäh^ʔ cha^ʔnë^ʔ ley kih¹ Moisé, kih¹ he⁻ ga⁺juu¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ Cristo. Lä⁺ja⁻ cha⁻ jwë¹ leeh^ʔ hnäh^ʔ kyaay¹ jñah^ʔ. Hi⁻ he^ʔ he^ʔ Cristo hi⁻ ga⁺lä⁺jiih¹ jee^ʔ kih¹ hi⁻ na⁻juu¹ mah¹ jmee^ʔ jne^ʔ he⁻ llu¹ jmah¹ cha^ʔnë^ʔ Dio. ⁵ Ta¹ko⁻jiih¹ ma^ʔ ga⁻nøø⁻ jne^ʔ lä⁺koo⁻ ma^ʔ ngii⁺ jmi⁻ngo¹ jnän^ˋ, lä⁺jë⁺ he⁻ hliih¹ he⁻ ma^ʔ hee^ʔ dsë⁻ jne^ʔ, ga⁺tëë⁺ be^ʔ kyaah¹ ley, mah¹ ga⁺jøø¹ jnän^ˋ jmeen^ʔ he⁻ hliih¹ he⁻ ma^ʔ jngiih⁺ jnän^ˋ. ⁶ Pero na¹ ma⁻na⁻laa^ʔ jne^ʔ, lä⁺llu¹ he⁻ ma⁻na⁻juu¹ jne^ʔ cha^ʔnë^ʔ ley he⁻ ma^ʔ jmee⁺ hih⁺ jnän^ˋ. Hi⁺ na¹ tøøh^ʔ jne^ʔ

kyaah' mada' hmëë' lä'koo' hih' jmee' Jmi'llë'
kih' Dio. Mo'so' jmee' ga' hih' jnän' lä'koo' na'sii'
në' ley ma'gyuh'.

Sa' tää' jne' mi'te' jne' ley

7 ¿Ha' lä' jäh' jne' ja'? ¿Che' jmee' hlih' ley
ja'? Ni' miih' sa' la' lä'ja'. Jnä' sa' ga'lä'kyuuhn'
hee' ja' dso'kye' wa'ra' jäh' kih' sa' cha' ley.
Hi' ni' sa' ma'lä'kyuuhn' hee' ja' he' hee' dsë'
dsa' lä'jë' he' ga' cha' wa'ra' jäh' kih' sa' lle'
në' ley nuuh' la': "Ta' wa' hee' hoh' leh' he' ga'
cha'." 8 Pero dso'kye' ga'tëë' be' cha'ga'miuh'
ma' ga'nuun' ha' lä' hlëeh' nuuh' ja'. He' ja'
ga'lä'jë' go'te' ba' ma' hee' dsën'. Pero wa'ra'
jäh' kih' sa' cha' ley, na'hmää' ba' dso'kye' ja'.
9 Sa' ga' ma'nuun' ley ma' chaa' ba' jnä' llu'
laan'. Pero ma' ga'nuun' nuuh' ja', ga'lä'jnä'
dso'kye' hi' ga'lä'ngëen' ma' na'bääh'n' he' ma'
juun' ba'. 10 Ja'ga' ga'lä'ngëen', heh' nuuh' he'
la' kwaat' jmee' chaa' jne', ga'mi'jnää' he' ma'
na'bääh'n' he' ma' juun'. 11 Jëeh', dso'kye' ga'tëë'
be' kyaah' nuuh' ja', ga'mi'gaay' jnä' hi' ja'ba'
he' ja' ga'bääh' jnä' he' ma' juun'.

12 Ma'ra' he' na'jngii' ba' ley, hi' lä'jë' nuuh' he'
lle'në' ley na'jngii', llu' ba' la', sa' cha' la' ni' miih'.
13 ¿Che' ja'ba' he' llu' ja', ga'bääh' jnä' juun'? Ni'
miih' sa' la' lä'ja'. Dso'kye' ba' ja' he' ga'hee'
jnä'. Kyaah' he' llu' ja', ga'mi'jnää' ha' lä' la'
dso'kye' he' kyaah' ma'na'bääh'n' juun'. He' ja'
kyaah' nuuh' ja' ga'lä'jnä' ha' koo' hlih' sa' la'
dso'kye' he' kye' jne'.

Sa⁺ tää⁺ jne⁺ han⁺ kih⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän⁺

14 Ma⁻ñé⁺ ba⁺ jne⁺, jmi⁻lle⁺ ba⁺ la⁺ ley, pero jnä⁺ jmi⁻ngo⁺ ba⁺ laan⁺, ma⁻na⁻hnëé⁺ ba⁺ jnä⁺ he⁻ jmeen⁺ ta⁺he⁺ kih⁺ dso⁺kye⁻. 15 Sa⁺ ngëen⁺ hee⁻ na⁻ la⁺ kin⁺, sa⁺ jmeen⁺ lä⁺koo⁻ hnoon⁺ jmeen⁺. He⁻ sa⁺ tih[~] dsën⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ jmeen⁺. 16 Hi⁺ cher⁺mah⁺ ga⁻jmeen⁺ he⁻ sa⁻ hnoon⁺ jmeen⁺, lä⁻ jwë⁺ ja⁻ jmeen⁺ dsoo⁺, llu⁺ ba⁺ ley ja⁻. 17 He⁻ ja⁻ jmee⁺ lii[~], ja⁺ hñiin⁺ he⁻ jmeen⁺ lä⁺ ja⁻, dso⁺kye⁻ he⁻ kyaahn⁺ ba⁺ ja⁻, he⁻ jmee⁺ lä⁺ ja⁻. 18 Man⁺ kwee⁻, sa⁺ jnøø⁺ ni⁻ miih⁻ he⁻ llu⁺ ki⁺ jnä⁺. He⁻ ma⁻ jwahn⁺ lä⁻ na⁻ he⁻ hläëhn⁺ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ kin⁺ ba⁺ ja⁻. Ma⁺ ke⁺ hnoo⁺ ba⁺ jnä⁺ jmeen⁺ he⁻ llu⁺, pero sa⁺ tään⁺ jmeen⁺. 19 Jëeh⁺, sa⁺ jmeen⁺ he⁻ llu⁺ lä⁺ koo⁻ hnoon⁺ jmeen⁺. He⁻ hliih⁺ he⁻ sa⁻ hnoon⁺ jmeen⁺, he⁻ ja⁻ ba⁺ jmeen⁺. 20 Hi⁺ cher⁺mah⁺ jmeen⁺ he⁻ sa⁻ hnoon⁺ jmeen⁺, ja⁺ he⁺ hñiin⁺ he⁻ jmeen⁺ lä⁺ ja⁻. Dso⁺kye⁻ he⁻ kyaahn⁺ ba⁺ ja⁻ he⁻ jmee⁺ lä⁺ ja⁻.

21 Lä⁻ jë⁺ jiih[~] he⁻ hnoon⁺ jmeen⁺ he⁻ llu⁺, he⁻ hliih⁺ jmah⁺ ba⁺ jøø⁺ kin⁺. Ko⁻ na⁻ la⁺ ba⁺ kin⁺. 22 Neh⁺ tuh⁻ dsën⁺, tih[~] ba⁺ dsën⁺ ley kih⁺ Dio. 23 Pero man⁺, cha⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ ha⁺ kih⁺ he⁻ tih[~] dsën⁺. He⁻ ja⁻ lla⁻ dsëe⁻ kin⁺ mah⁺ jmeen⁺ he⁺ kih⁺ dso⁺kye⁻ he⁻ kyaahn⁺.

24 Peer⁺ jwii[~] jnä⁺ kih⁺ Dio. ¿Hii⁻ lää⁺ jnä⁺ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ he⁻ jmee⁺ juun⁺? 25 Ti⁺hmaah⁺ kwan⁺ kih⁺ Dio, ma⁺ ra⁺ he⁻ lääy⁺ ba⁺ jnä⁺ ta⁺ la⁺ kih⁺ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺. Lä⁻ la⁻ ba⁺ la⁺. Neh⁺ tuh⁻ dsën⁺ hnoon⁺ jmeen⁺ he⁺ kih⁺ ley kih⁺ Dio pero jmi⁻ngo⁺ kin⁺, jmee⁺ ga⁺ he⁺ kih⁺ dso⁺kye⁻ ba⁺.

8

Jmi-llé Na-jngii' kwa' be' mah' leh' jne'

¹ Na' na⁺, mo⁺so⁺ na⁻bääh` dsa⁻nää' cha⁺je⁻ hi⁻ tääh' kyaah' Cristo Jesús, hi⁻ sa⁺ ga⁻nää' lä⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kih⁺, ga⁻nää' bih⁺ lä⁻koo⁻ jäh' Jmi-llé Na-jngii'. ² Na' he⁻ ma⁻kyaahn' Cristo Jesús, Jmi-llé Na-jngii' he⁻ jmee⁺ chaa⁻ jne', ga⁻lää' jne' he⁻ ma' na⁻bääh` jne' kyaah' dso'kye⁻ he⁻ ma' jngiih⁺ jnän`. ³ Sa⁺ ga⁻jmää' ley kih⁺ Moisé ma' lää' jne', kih⁺ he⁻ sa⁺ cha⁻ be' kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän`. He⁻ ja⁻ ga⁻chee⁺ Dio joo', ga⁻kay⁺ jmi⁻ngo⁺ lä⁻koo⁻ jmi⁻ngo⁺ he⁻ kye⁺ jne' hi⁻ ää⁻ dsoo'. Ga⁻juuy⁺ kih⁺ he⁻ na⁻bääh` jne' kyaah' dso'kye⁻. Lä⁻jwë⁺ ja⁻ ga⁻chee⁺ Dio dso'kye⁻ ja⁻ kyaah' dso'jwii⁺ he⁻ ma' kye⁺ jne' nē jmi⁻ngo⁺ jnän`. ⁴ Mah' lä⁻ja⁻ lä⁻tää⁺ jne' jmeen' he⁻ llu⁺ jmah⁺ lä⁻ hnø⁺ kih⁺ ley, cher'mah' sa⁺ jmee⁻ ga⁺ jne' he⁺ lä⁻koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän`. Hnø⁺ jmee⁻ jne' he⁺ lä⁻koo⁻ jäh' Jmi-llé Na-jngii' ba'.

⁵ Dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää' lä⁻koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kih⁺, kyey⁻ huu⁺dsë⁻ kih⁺ jmi⁻ngo⁺. Pero hi⁻ ga⁻nää' lä⁻koo⁻ jøø⁺ Jmi-llé Na-jngii', kyey⁻ huu⁺dsë⁻ kih⁺ Dio ba'. ⁶ Cher'mah' jmee⁻ jne' he⁺ kih⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän`, he⁻ ja⁻ jmee⁺ juu⁺ jne'. Pero cher'mah' jmee⁻ jne' he⁺ kih⁺ Jmi-llé Na-jngii', he⁻ ja⁻ ba' jmee⁺ chaa⁻ jne' hi⁺ jmee⁺ hii⁺ tii⁺ jnän`. ⁷ Lä⁻koo⁻ la⁺ kih⁺ jmi⁻ngo⁺ jnän` sa⁺ jwah' kyaah' Dio. Sa⁺ jmee⁺ he⁺ lä⁻koo⁻ jäh' ley kih⁺ Dio hi⁻ ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁺ tää⁻ høøy⁺ wa⁻ra⁻ jäh' kih⁺ jmeey⁺ he⁺. ⁸ Hi⁻ ga⁻nää' lä⁻koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kih⁺, sa⁺ tääy⁺ jmeey⁺ he⁻ tih[~] dsë⁺ Dio.

9 Pero hnäh', mo'so' tääh' hnäh' lä' hnøø' jmi'ngo'. Cher'mah' ju'dsoo' kyeh' hnäh' Jmi'lle' kih' Dio, tääh' hnäh' lä' hnøø' Jmi'lle' Na-jngii' ba'. Hi' cher'mah' chaa' hi' sa' kye' Jmi'lle' kih' Cristo, sa' laay' kya' Cristo. 10 Pero cher'mah' kyaah' hnäh' Cristo, lä'koo' he' ga'juu' jmi'ngo' kyah' hnäh' kwaat' kih' dso'kye', hi' jmi'lle' kyah' hnäh' na'jiih' lä'llu' he' ma'laah' hnäh' lluu'. 11 Cher'mah' kyeh' hnäh' Jmi'lle' kih' hi' ga'chaa' Jesús jee' kih' hi' ma'na'juu', he' ba' hi' ga'mi'jiih' Cristo, mi'jiiyh' jmi'ngo' kyah' hnäh' he' dsa'juu', ta'la' kyaah' be' kih' Jmi'lle' Na-jngii' he' kyeh' hnäh'.

12 He'ja' jwëehn' hnäh' øøhn', koo' ba' la' he' ää' jmi' jmeen' pero ja' he' dsa'toohn' lä'koo' hnøø' jmi'ngo' jnän'. 13 Cher'mah' tääh' hnäh' lä' hnøø' jmi'ngo' kyah' hnäh', juuh' hnäh'. Pero cher'mah' kyaah' be' kih' Jmi'lle' Na-jngii' ga'lä'øøh' hnäh' kih' he' ngii' tuh'hoh' hnäh', chaa' ba' hnäh' tää'. 14 Lä'jöö' hi' jøø' Jmi'lle' Na-jngii' kih', hi' he' ba' laa' ma'ra' joo' Dio. 15 Sa' ga'hñah' jne' koo' jmi'lle' he' hnöö' jne' mah' dsa'tooh' jne' gah' jne' lä'koo' ma' tøøh' jne' jää'. Ga'hñah' jne' Jmi'lle' kih' Dio hi' ga'jmää' jne' ma'ra' joo'. He'ja' chiih' jnih': "Abba", he' hnøø' jäh' Tää' kyaan'. 16 Ja' ba' Jmi'lle' Na-jngii' jmee' ju'dsoo' süyh' jmi'lle' jnän', ma'ra' he' laa' jne' joo' Dio. 17 Hi' he' ma'laa' jne' joo', ma'laa' jne' kwaat' hñah' jne' he' kwëeh' Dio joo'. Lä'ja' ko'jøh' kyaah' Cristo hñah' jne' heen' he' ga'bääh' Dio hñii', cher'mah' heeh' jne' jëen' wii'

ko-jøh' kyaayh'. Ja-ga' na', le' dsa'toohn' ko-jøh' kyaayh' ya-jwii' kiyh'.

Lloo~koo- jmi' tēēh' jne' ya-jwii' kih' Dio

18 Jnā' laan', he- lli'wii' he- jēē' jne' na', ni' miih- sa- jēēh- lä-koo- le' jnān' ya-jwii' kih' Dio he- na' ga-lä-jnä'. 19 Ga-lä-jē' he- ga-jmee' Dio cha- jmi-gyuu- la-, hnøø' wa'ra- jäh' kih' na' ga-jah- ba' ma-tē' jmi' mi-jnäā- Dio lä-jēē- hi- laa' jooj'. 20 Jēēh', lä-jē' he- ga-jmee' Dio cha- jmi-gyuu- la- mo'so' jnä' lä-koo- ma' jnä' lä' ma' ga-jmee' Dio. Pero ja' he- hyoh- dsē' ja-, he- ga-jä' ta' hwa'. Lä-ja- ga-lä-hnøø' hñii' hi- ga-jmee' ba'. Pero ma'ra' he- cha- ba' o-jøh' dsē- kih'. 21 Jēēh', ma'ra' he- lää' ba' lä-jē' he- ga-jmee' Dio, sa' kway' jwē' heē' ta-la' heē' lä-ja- ba'. Ma'ja- le' cha-miih- llu' kiyh' wa'ra- ga-tē' jee' lääy' ko-jøh' kyaah' lä-jēē- hi- laa' jooj' Dio. 22 Ma-ñe' ba' jne', lä-jē' he- ga-jmee' Dio ki-hooh~ lä-juih' na' kih' lli'wii' he- jēēy~, ku'jii' kih' lä-koo- jaa- dsa-mē' jee' dsa-lä-chaa- gyuu- kyaay'. 23 Hi- ja' ma-la' he- ja- ki-hooh~, ja-ba' lä-ja- jne' ka-läh'. Jēēh', ma-hñah~ jne' Jmi-lle' Na-jngii' he- la' to-nē' kih' jee' lä-jē' he- na' ga' hñah' jne'. He-ja- ku'jii- tuh-dsē- jne', jøøn' kih' Dio he- mi-jnääy' jne' he- laan' ma'ra' jooj'. Ja-ga' na' lää' jmi-ngo' he- kye' jne' la-. 24 Ga-lääy' jne', he-ja- ma-cha- ba' o-jøh' dsē- jnān' he- lää' ba' jmi-ngo' jnān'. Pero wa'ra- jäh' kih' ga-tēē' jne' he- la-, mo'so' cha- he- kih' he- jøø' ga' jne'. Jēēh', he- ma-tēē' jne', ¿he-la' jøø' ga' jne' tēēn'? 25 Pero jne', tøøh' ba' jne' jøøn' he- sa' ga' ma-tēē' jne', he-ja- hnøø' jmeen' jøh- dsē- jne'.

26 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻, Jmi⁻lle[˘] Na⁻jngii[˘] kway[˘] be[˘] lä⁻ma[˘] sa[˘] cha⁻ be[˘] jnän[˘]. Jëeh[˘], sa[˘] kyuu^h~ jne[˘] ha⁻ lä⁻chuun[˘] kyaah[˘] Dio, pero Jmi⁻lle[˘] Na⁻jngii[˘] cheh[˘] në[˘] jnän[˘], ki⁻hoo^h~ ngii[˘] jnän[˘] kyaah[˘] juu[˘] he⁻ sa[˘] këh[˘] jne[˘] jmi[˘] hlëehn[˘]. 27 Dio hi⁻ jëe[˘] kwee⁻ ha⁻ lä⁻ la[˘] neh[˘] tuh⁻dsë⁻ jne[˘], hi⁻ he[˘] ñe⁻ hee⁻ na⁻ he⁻ ngii⁻ Jmi⁻lle[˘] Na⁻jngii[˘], jëeh[˘] lä⁻ hyoh⁻ dsë[˘] Dio ba[˘] ngii[˘] jnän[˘] hi⁻ laa[˘] kyaay[˘].

28 Jne[˘] hi⁻ hnää[˘] Dio, ñe[˘] jne[˘], he⁻ llu[˘] jnän[˘] ba[˘] ja⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ dsa⁻ngëe[˘] jne[˘], jne[˘] hi⁻ na⁻teeh[˘] kyaa[˘] Dio lä⁻koo⁻ huu[˘]dsë⁻ kiyh[˘] he⁻ ma⁻na⁻la⁻ jää[˘]. 29 Jää[˘] ma⁻kyuu[˘] Dio lä⁻jëe⁻ dsa⁻ kyaa[˘] hi⁻ lä⁻ja⁻ ga[˘]jmääy[˘] kwaat[˘] lä⁻ ma[˘] to⁻në[˘], mah[˘] leey[˘] lä⁻koo⁻ laa[˘] jooy[˘]. Lä⁻jwë[˘] ja⁻, lee[˘] Cristo to⁻në[˘] jee[˘] kih[˘] jwëe[˘] dsa⁻ kyaay[˘]. 30 Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga[˘]jmääy[˘] kwaat[˘] lä⁻ ma[˘] to⁻në[˘], ga[˘]tëeyh[˘] hi⁻ he[˘]. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga[˘]tëeyh[˘], ga[˘]jmääy[˘] lluu[˘]. Hi⁻ hi⁻ ga[˘]jmääy[˘] lluu[˘] he[˘], ga[˘]jmääy[˘] kaah[˘].

31 ¿Hee⁻ ga[˘] na⁻ jäh[˘] jne[˘] na[˘]? Cher[˘]mah[˘] Dio kyaah[˘] jne[˘], ¿hii⁻ na⁻ hi⁻ lla⁻dsëe[˘] jne[˘]? 32 Sa[˘] ga[˘]kooy[˘] dsëy[˘], ma[˘]ra[˘] he⁻ ga[˘]ngëe[˘] bih[˘] jooy[˘] ga[˘]juu[˘] kwaat[˘] jnän[˘]. Ha⁻ ga[˘]sa[˘] kwëeyh[˘] jne[˘] lä⁻jë⁻ he⁻ jmee⁻ bii[˘] jnän[˘]. 33 ¿Ha⁻ ta[˘] jä[˘] hi⁻ hnëe[˘] hi⁻ ma⁻na⁻lleeh[˘] kyaa[˘] Dio? Hñii[˘] ba[˘] Dio jmääy[˘] lluu[˘]. 34 ¿Ha⁻ ta[˘] jä[˘] hi⁻ taah[˘] jne[˘] cha[˘]je⁻? Cristo ga[˘]juu[˘] jnän[˘] hi⁻ ja[˘] ma⁻la⁻ koo⁻ ga[˘]juuy[˘] ja⁻, ga[˘]lä⁻jiyyh[˘] ka⁻läh[˘]. Hi⁻ ja[˘] ma⁻la⁻ koo⁻ ga[˘]lä⁻jiyyh[˘], na[˘] gyay[˘] jwoo[˘] ra⁻lluu[˘] kih[˘] Dio ngii[˘] jnän[˘]. 35 ¿Ha⁻ ta[˘] jä[˘] he⁻ ha[˘] jnän[˘] he⁻ hnää[˘] Cristo jne[˘]? ¿Ché[˘] kyaah[˘] he⁻ jëe[˘] jne[˘] wii[˘], ché[˘] kyaah[˘] he⁻ la[˘] jwëeh[˘] jnän[˘], he⁻ kwa[˘] dsa⁻ jnän[˘], he⁻ sa[˘] cha⁻ he⁻ kih⁻hihn⁻, he⁻

sa⁺ cha⁻ hmiih⁻ he⁻ kyehn⁺, he⁻ hii⁺ goo⁻ jnän⁺, o
he⁻ juu⁺ jne⁺? ³⁶ Lä⁺ koo⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio:

Kih⁺ he⁻ tøøh⁺ jnääh⁺ kyaah⁺ hne⁻, he⁻ ja⁻ lä⁺ jē⁺ jmi⁺
ba⁺ hii⁺ goo⁻ juu⁺ jnääh⁺.

Jmee⁺ dsa⁻ kwaat[~], laa⁺ jnääh⁺ lä⁺ koo⁻ jah⁺ hi⁻
jngēeyh⁺.

³⁷ Kih⁺ jee⁺ lä⁺ jē⁺ he⁻ ja⁻, ma⁺ ra⁺ he⁻ leh⁺ ba⁺ jne⁺
kyaah⁺ be⁺ kih⁺ Cristo hi⁻ hnää⁺ jne⁺. ³⁸ He⁻ ja⁻
jmeen⁺ dsoo⁺, ni⁺ he⁻ juu⁺ jne⁺, ni⁺ he⁻ cha⁻
jmi⁻ gyuu⁺ la⁻, ni⁺ ángele, ni⁺ hi⁻ laa⁺ ta⁺ juuh⁻, ni⁺
hi⁻ na⁻ høø⁻ ga⁺ be⁺, ni⁺ he⁻ cha⁻ na⁺, ni⁺ he⁻ na⁺
ga⁺ lä⁻ jnä⁺ ta⁺ cha⁺ nē⁺, ³⁹ ni⁺ he⁻ cha⁻ gyuu⁺, ni⁺ he⁻
cha⁻ neh⁺ hwa⁺, ni⁺ he⁻ ga⁺ jyoh⁺ he⁻ ma⁻ na⁻ la⁻
kih⁺ Dio, sa⁺ tää⁺ jñuu⁺ lä⁺ koo⁻ te⁺ he⁻ hnää⁺ Dio
jne⁺, he⁻ ga⁺ mi⁻ jnääy⁻ jnän⁺ ta⁺ la⁺ kih⁺ Cristo Jesús
Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺.

9

Ga⁻ jǎ⁺ ta⁻ koo⁺ dsa⁻ Israel hi⁻ ma⁺ laa⁺ kwaat[~]

¹ Jnä⁺ hi⁻ laa⁺ kyaah⁺ Cristo, ju⁺ dsoo⁺ na⁻ jwēēhn[~]
hnäh⁺, sa⁺ ta⁻ juun⁺. Hi⁺ Jmi⁻ lle⁺ Na⁻ jngii⁺ jmee⁺
ju⁺ dsoo⁺ kō⁻ jøh⁺ kyaah⁺ jnä⁺, ² he⁻ meeh⁻ dsēn⁺
cha⁻ miih⁻. Lä⁺ jē⁺ jmi⁺ ba⁺ jii⁺ tuh⁻ dsēn⁺. ³ Hnoon⁺
jä⁺ dso⁻ jwi⁺ nē⁺ kin⁺, hnoon⁺ jän⁺ ta⁺ koo⁺ kih⁺ Cristo
ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁻ ja⁻ le⁺ llu⁺ kih⁺ øøhn⁺ hi⁻ te⁻ ju⁻
kin⁺ kyaah⁺, ⁴ hi⁻ laa⁺ dsa⁻ Israel. Dio ga⁻ jmääy⁺
lä⁺ koo⁻ jooy⁺, hi⁺ ga⁺ mi⁻ jnääy⁻ jmēē⁺ je⁻ kiyh⁺ hi⁺
ga⁺ jmeē⁺ Dio hmooh⁺ kyaayh⁺, ga⁺ tooyh⁻ gooy⁻
ley kih⁺ Moisé, hi⁺ ga⁺ jmeey⁺ mada⁻ he⁻ jmee⁺
dsa⁻ he⁺ juuh⁻ kiyh⁺, hi⁺ ga⁺ bääy⁻ hñiiy⁺ ha⁻ lä⁺
jmeey⁺ kyaayh⁺. ⁵ Dsa⁻ Israel he⁺ laay⁺ sa⁻ ju⁻

kih' dsa- ma-kaah' kyaa' jnaäh' hi- ma' chaa-
llo'joo'. Hi- jee' kyaa' jnaäh' ya-hëë' Cristo laay'
dsa- jmi-gyuu'. Hi- he' laa' Dio, hi- jøøh' ga' kih'
jee' lä-jëë'. Lä-ja- wa' hän' kiyh' ga-lä-jë' joh' jmi'
cha-. Wa' la' lä-ja-.

Dio sa- dsëë- dsoo' he- ga-jä' dsa- he' ta- koo'

6 Ja- he- sa- ga-mi-te' Dio juu' kih' kyaah' dsa-
Israel, he- ga-jäy' ta- koo'. Jëeh' ja- lä-jëë- sa'ju-
kiyh' laa' ma-ra- dsa- Israel. 7 Ni- ja- lä-jëë- sa'ju-
kih' Abraham, laa' ma-ra- jooy'. Lä-la- ba' jäh'
Dio siyh': "Ma-la- sa'ju- kih' Isaac ba' lee' dsa-
kyaah'." 8 Lä-la- ba' hnøø' jäh' juu' la-. Ja- kih'
he- ga-lä-chaa- dsa- jee' kih' hi- na-hña' chaa-,
he-ja- laay' joo' Dio. Ma-la- dsa- hi- dsa-lä-chaa-
lä-koo- ga-bääh- Dio hñii' kyaah', hi- he' ba'
jmäay- kwaat- laa' ma-ra- sa'ju- kiyh'. 9 He- la-
ba' ja- he- ga-bääh- Dio hñii', ga-jäyh': "Ja- ba' jii-
la- jän- jyoh' ji-ñe-, hi- lä-chaa- joo' Sara."

10 Ja- ma-la- he- ja- ga-la'. Jaa- ba' jmii- lä-uu'
joo' Rebeca, hi- ga-lä-chaa-. Hi- he' he' dsa-
ma-gyuh- jnän' Isaac. 11 Sa- ga- ma-lä-chaa- gyuu-
suu' he', hi- ni- sa- ga- ma-jmee' gyuu- suu' he'
ni- he- hlih' ni- he- llu'. Ma-ja- ba' ga-lleeh- Dio
jaa- hi- ga-laa' kyaay', lä-ja- ba' ga-jä' koo- hweh-,
Dio le' lleeh- hii- na- hi- hnäy'. Sa- la' kwaat-
hee- na- he- jmee' dsa-, Dio ba' he' hi- tëeh- dsa-.
12 Lä-la- ga-jäh' Dio sih- Rebeca: "Hi- mäh' ba'
jmee' hih- kih' hi- jøøh'." 13 Juu' na- jeeh' kwee-
lä-koo- na-sii- jee' la-: "Jacob ba' ga-lä-hnaan-,
pero Esau ga-jmään- ta- koo'."

14 ¿Ha- lä+ jäh' jne' ja-? ¿Che' jmee+ Dio hlih' he- jmeey+ lä+na-? Ni+ miih- sa+ la+ lä+ja-. 15 Jëeh', lä+la- ga+jäh' Dio sïh+ Moisé: "Lä-ñih' dsën+ kih' hi- lla+ dsën+ hi+ lä+jøh- dsën+ kyaah' hi- lla+ dsën+ ka-läh'." 16 Sa+ la+ kwaat~ lä+ hnøø+ dsa-, ni+ kih' he- jmee+ dsa- lä+bii'. Ni+ miih- sa+ la+ lä+ja-. Lä-ñih' dsë+ Dio kih' dsa- hi- lla+ dsëy' ba'. 17 Lä+la- na-sïh- juu' kih' Dio lä+koo- ma' ga+hlëeyh' kyaah' Faraón: "Ma-llaan+ hne- jøøh' mah' jëë+ dsa- ha- koh' sa+ cha- be' kin+ he- mi+jnään' né' kyah', mah' lä+ja- lä+kyuu+ dsa- jnä' lä+kaa- jmi-gyuu+", ga+jäh' Dio. 18 Jee' ja- dsa-lä-jnä', lä-ñih' dsë+ Dio kih' hi- lla+ dsëy' hi+ lä+ja- kih' hi- lla+ dsëy' jmeey' lä+chaayh- cha-ga'miih-.

19 Cher'mah' hne- jwïh' jnä': "¿He-la' ja- bääh- Dio jne' dsoo'? Jëeh', sa+ chaa- ni+ jaa- hi- lih+ ha' kih' Dio kih' he- lla+ dsëy' jmeey'." 20 Pero jnä' jëehn' kyah' lä+la-: "Hne- dsa-ñuuh-, ¿hee- laah' hne- mah' ti'chooh' juu' kyaah' Dio?" Sa+ le' hlëeh' mi'hya- sïyh+ tē+hya-: "¿He-la' ma-jmääh' jnä' lä+na-?" 21 Cha- jwë' kih' tē+hya- jmee' lä+ lla+ dsëy'. Kyaah' ja-ba' tu+jii' ja-, jmeey' mi'hya- he- la+ na'hñaa'h' hi+ jmeey' mi'hya- wa' la' cha- la'.

22 Hi+ ha- lä+ jäh' jne' kih' he- la-. Dio hnøøy' mi-jnääy+ lä+koo- ya-jëë+ dsëy', hi+ hnøøy' nuu' dsa- ha- lä+ la' be' kiyh', pero sa+ jmeey+ lä+chah' ja-, kwëeh~ ba' dsëy' cha-miih- kyaah' hi- lle' kih' dsa-nää' kyaah' dso'jwïh'. 23 Hi+ lä+ja- ka-läh' hnøøy' jëë+ dsa- ha- koh' na'hñaa'h' sa+ la' ya+jwïh' kiyh', he- mi-jnääy+ kih' hi- lä-ñih' dsëy', he' ba' hi- ga+mi'lluuy' lä+ ma' to-né' mah' tēeyh' ya+jwïh'

kiyh'. 24 Lă'jā, lä'kyē jne' ma-tëeyh' na'. Hi' jā ma-la' hi' laa' judiu, ja-ba' lä'jā ma-tëeyh' hi' sa' laa' judiu. 25 Lă'kō ga-jäh' Osea:

Kih' dsa- hi- sa' laa' kyaan', mi-chee' jnih' "Dsa- kyaan'".

Dsa- hi- sa' ma' hnaan', na' ma-hnaa' jnih'.

26 Ja-ba' jee' ga-jäyh' ja' "Sa' laah' hnäh' dsa- kyaan'",

ja-ba' jee' ja', lloo' kō jmi' jäyh' "Laah' hnäh' jo' Dio jiih'".

27 Ja-ba' lä'jā ga-hlëeh' Isaia kih' dsa- Israel: "Ma'ke' jwëë' jwërte sa'ju' kih' Israel lä'kō mi'sii' he- cha- cha'hoo' jmi-ñeeh', pero miih- go-te' ba' hi' lää'. 28 Jëeh', ma'ra' he- jmee' ba' Dio lä'kō ga-jäyh' le' kih' hi- na-bääh' dsoo' lä'kaa' jmi-gyuu'. Chah' ba' llay' ta' kyaah' ju'dsoo' jmah'." 29 He- la- na- ga-jäh' Isaia jää':

Wa'ra- jäh' kih' Dio, hi- cha- ga-lä-jë' be' kih', ga-heey' lä-jëë' jne' dsa- Israel,

ma' le' jnän' lä'kō ga-la' kih' hi- ma' tääh' jwii- Sodoma kyaah' jwii- Gomorra.

30 Juu' la- ma-jä' lä-la-. Dsa- hi- sa' laa' judiu hi- sa' ma' jmee' he' ma' hnaayh' Dio, ga-hwëëy- lluu' lä'llu' he- ga-lä-dsoo' dsëy'. 31 Pero dsa- judiu hi- ma' høø' ley ha- lä' jee' ma' hwëëy- lluu', sa' ga-liyh' ma' jäy' lluu'. 32 ¿He-la' sa' ga-liyh'? Kih' he- ma' hnooyh- ha- lä' jee' ma' hwëëy- lluu' kyaah' he- mi-tey' ley. Lla- he- ma' jmeey' dsoo' dsëy' kih' Dio, ga-tëyh' kyaah' kuu' he- jmee' dsa-tëh' dsa-. 33 Lă'kō na-sii- juu' kih' Dio:

Jee' jwiī- Sión la- kyen` kuu' he- jmee+ dsa-tēh'
 dsa-, kyen` hloo- he- jmee+ tāh+ dsa-.
 Pero hi- jmee+ dsoo' dsē' kiyh', jih'koh' sa+ jāy'
 kyaah' o-hih+.

10

*Ga'jä' ta' koo' dsa- Israel, kih' he- sa' ga-lä+ dsoo'
 dsëy'*

¹ Øøhn', ma+ra+ ju'dsoo', lä+kaa- tuh-dsēn+
 hnoon' wa' lää' dsa- Israel, lä+ja- ngiin' kiyh' kih'
 Dio. ² Jnä' jmeen+ ju'dsoo' kiyh', ma+ra+ he- kwa+
 bih' be' hnaayh- Dio pero sa+ ngēēy' ha- lä+ hnøø'
 Dio. ³ Sa+ ngēēy' ha- lä+ jmää~ Dio lluu' dsa-.
 Hnooyh- ha- lä+ jee' hwēēy+ lluu' kyaah' lä+jē-
 he- jmeey+ hñii' bih', he-ja- sa+ jmeey+ he' ha- lä+
 jmää~ Dio lluu' dsa-. ⁴ Kyaah' Cristo ga-lä+te' ley
 kih' Moisé mah' hwēē+ lluu' dsa- hi- ma-dsoo' dsē'
 kiyh'.

⁵ Moisé ga+jmeeh+ juu' ha- lä+ jee' hwēē+ lluu'
 dsa- kyaah' ley. Ga+jäyh' lä+la-: "Cher'mah' hi-
 ga+mi+te' kih' ley ja-, ja-ba' ley ja- jmee' chaay-."
⁶ Pero he- hwēē+ dsa- lluu' kyaah' he- ma-dsoo'
 dsëy', lä+la- ba' ga+jäh' Moisé: "Ta+ jmee- huu'dsē-
 lä+la-: ¿Hi- na- wii' gyuuh'?" (He- la- hnøø' jäh+:
 hnøøy' he- dsa-kyaay' Cristo.) ⁷ "Ni+ ta+ jmee-
 huu'dsē- lä+la-: ¿Hi- na- jñaa' ta+ neh+ hwa'?" (He-
 la- hnøø' jäh+: lä+koh' lä+ ma-na-juu' ba' Cristo
 mah' dsa-chaayh' jee' kih' hi- na-juu'.) ⁸ ¿Hee- ga'
 ga+jäh' Moisé? "Jäh+ go-te' ba' cha- juu' la- kyah',
 ma-hä' ba' hooh' hi- ma-hä' ba' neh+ tuh-hoh'
 ka-läh'", ga+jäyh'. He- la- ba' ja- juu' he- kwa-

jnääh', he- hnøø¹ jmeen' dsoo' dsë- jne'. ⁹ He-ja-, cher'mah' hñaah' jwah': "Jesús laa' Dsa-jøøh' kyaan-", hi- cher'mah' jmeeh- dsoo' hoh', Dio ga' chaayh- jee' kih' hi- na- juu', ma- laah' ba' hne-. ¹⁰ Jëeh', kyaah' he- ma- dsoo' dsë- jne', hwëë- jne' lluu'. Hi- kyaah' he- jah' jne', Jesús he' laa' Dsa-jøøh' kyaan-, lä-jwë' ja- ma- na- laa' ba' jne' ja-. ¹¹ Jee' na- sii- juu' kih' Dio, jah' lä-la-: "Ga- lä- jëë- hi- ma- dsoo' dsë' kiyh', jih' koh' sa- jäy' kyaah' o- hih'." ¹² Kwee- ba' laa' dsa- judiu kyaah' hi- sa- laa' judiu. Jëeh', jaa- ba' Dio kyaa' jee' lä- jëë-. Ja- kyaah' hih' mi- jääy' lä- jëë- hi- tääh' ngii- kiyh'. ¹³ Lä-la- na- sii- ka- läh': "Lä- jëë- hi- chuü' kyaah' Dsa-jøøh' jnän, hi- he' ba' lää'."

¹⁴ ¿Ha- lä- ngii' dsa- kih' Dio cher'mah' sa- ma- dsoo' dsëy' kiyh'? ¿Hi- ha- lä- lä- dsoo' dsëy' kiyh', cher'mah' sa- ma- nuuy' juu' kiyh'? ¿Ha- lä- nuu' dsa- cher'mah' sa- chaä- hi- kwa' juu'? ¹⁵ ¿Ha- lä- kway' juu' cher'mah' sa- chaä- hi- ma- cheey'? Lä- koo- jah' jee' na- sii-: "Peer- na' hñaah' la' wa- ra- ja' jaa- hi- ngëë- ju' hmëë' he- jmee- hii' tii' kih' dsa-."

¹⁶ Pero ja- lä- jëë- israelita ma- heeh- ju' hmëë' la-. Nuü- da' lä- koo- ga- jah' Isaia: "Hne- Dsa-jøøh' kyaan-, ni- jaa- dsa- sa- ma- heeh- juu' he- ma- kwa' jnääh' la-", ga- siiyh- Dio. ¹⁷ He-ja-, wa- ra- ga- nuu' jne' ju' hmëë', jmee- dsa- lä- dsoo' dsë- jne'. Hi- juu' he- nuu' jne' ja-, la' juu' kih' Dio ba' ja-.

¹⁸ He-ja- ngiin' ka- läh' juu': ¿Che' sa- ma- nuu' israelita juu' la- jää'? ¿Ha- lä- sa- ma- nuuy'?

Lä⁺ko^o- jäh^ʹ juu¹ kih¹ Dio:

Lä⁺kaa⁻ jmi⁻gy^{uu} ma⁻lloo¹ juu¹ kiyh¹,
lä⁺ku¹ lä⁺jii¹ hwa¹ ma⁻nuu^ʹ dsa⁻ juu¹ la⁻.

¹⁹ Jwahn⁻ ka⁻läh^ʹ: ¿Che^ʹ sa⁻ ga⁻lä⁻ngëe^ʹ dsa⁻ Israel?
N^{uu}- da⁻ hnäh^ʹ. To⁻në^ʹ Moisé ga⁻ngëe¹ juu¹ kih¹
dsa⁻ he^ʹ lä⁺ko^o- ga⁻jäh^ʹ Dio sⁱⁱyh⁻:

Jmeen⁻ lä⁻lleeh^ʹ hnäh^ʹ kyaah^ʹ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹
kwaat[~],

llan⁻hnii⁻ kyah¹ hnäh^ʹ kyaah^ʹ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ngëe^ʹ ni⁻
miih⁻.

²⁰ Hi⁺ lä⁺ja⁻ ka⁻läh^ʹ Isaía ga⁻tuu⁻ dsëy¹ ga⁻j^{uu}yh¹
kih¹ dsa⁻ he^ʹ, kyaah^ʹ juu¹ he⁻ ga⁻ngëe¹ Dio kiyh¹:

Dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻hnaah⁻ jnä^ʹ ga⁻jnä^äyh⁻ jnä^ʹ,
ga⁻mi⁻jnään¹ hñiin⁺ kih¹ hi⁻ sa⁻ ma⁻ chu^u kyaah^ʹ
jnä^ʹ, ga⁻jäh^ʹ Dio.

²¹ Pero kih¹ dsa⁻ Israel, ga⁻jäyh^ʹ ka⁻läh^ʹ: “Lä⁻jë⁻
jmi^ʹ ga⁻hⁱⁱn¹ goon⁻ në^ʹ kyah¹ hnäh^ʹ. Peer⁻ chaah⁻
hnäh^ʹ, sa⁻ hii[~] lä⁻n^{uu}h^ʹ hnäh^ʹ kin⁺.”

11

Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻laa^ʹ ba⁻ ko⁻llaq^ʹ dsa⁻ Israel

¹ ¿Ha⁻ lä⁻ jwahn⁻ ja⁻, che⁻ ga⁻bee¹ Dio lä⁻jëe⁻ dsa⁻
kya^ʹ? Ni⁻ miih⁻ sa⁻ la¹ lä⁻ja⁻. He⁻ ba⁻ israelita jnä^ʹ.
He⁻ ba⁻ sa⁻ju⁻ kih¹ Abraham jnä^ʹ, hi⁻ laan¹ sa⁻ju⁻
kih¹ Benjamín. ² Sa⁻ ga⁻bee¹ Dio lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻
ga⁻lleeyh⁻ jää¹. Che⁻ sa⁻ ñeh^ʹ hnäh^ʹ ha⁻ lä⁻ na⁻sii⁻
kih¹ Elía, he⁻ ga⁻hnëey¹ dsa⁻ Israel dsa⁻gooy¹,
lä⁺ko^o- ma⁻ ga⁻chu^uy^ʹ kyaah^ʹ Dio: ³ “Dio Dsa⁻j^ooh¹
kyaan⁺, dsa⁻ he^ʹ ma⁻jngëeh⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
ngëe[~] juu¹ kyah¹ hi⁻ ma⁻heey¹ lä⁻jë⁻ na⁻hyoo^ʹ kyah¹.
Hñii⁺ ba⁻ jnä^ʹ ma⁻jän¹, hi⁻ hnøoy¹ jngëeyh¹ jnä^ʹ
ka⁻läh^ʹ”, ga⁻jäh^ʹ Elía. ⁴ N^{uu}- da⁻, ha⁻ lä⁻ ga⁻jäh^ʹ

Dio s̄iyh˘: “Na˘h̄ään˘ ga˘ gyii˘ mil dsa˘-ñ̄uuh˘ hi˘-
laä˘ kyaan˘ hi˘ sa˘ ma˘-juuh˘ jnē˘ cha˘nē˘ Baal.”

⁵ Ja˘-ba˘ lä˘-ja˘ na˘, ma˘-chaä˘ ga˘ miih˘ dsa˘ Israel
hi˘ ma˘-na˘-llēeh˘, kih˘ he˘ llu˘ dsē˘ Dio kyaayh˘.

⁶ Cher˘mah˘ ma˘-na˘-llēeyh˘, kih˘ he˘ llu˘ dsē˘ Dio,
ja˘ kih˘ he˘ ga˘-jmeey˘ ta˘llu˘ ja˘. Hi˘ wa˘ra˘-jäh˘ kih˘
ma˘-na˘-llēeyh˘ kih˘ he˘ ma˘-jmeey˘ ta˘llu˘, mo˘so˘
la˘ kwaat˘ he˘ llu˘ dsē˘ Dio kyaayh˘.

⁷ ¿Ha˘ ba˘ lä˘ ga˘-la˘ ja˘? Sa˘ ga˘-jnøøh˘ dsa˘ Is-
rael he˘ ma˘ hnooyh˘. Lä˘-jēē˘ hi˘ na˘-llēeh˘ kyaä˘
Dio, hi˘ he˘ ba˘ ga˘-jnøøh˘. Pero kih˘ hi˘ jñah˘ he˘
ga˘-jmee˘ Dio hwēh˘ dsēy˘ cha˘-ga˘miih˘. ⁸ Lä˘-koo˘-
na˘-sii˘: “Dio ga˘-kaḥ˘ ga˘-gwēh˘ huuh˘ dsē˘ kih˘ dsa˘-
he˘, hi˘ ga˘-jmeey˘ sa˘ jnä˘ mi˘-nēy˘ hi˘ ga˘-jmeey˘
ga˘-lä˘-gwēy˘. Hi˘ lä˘-ja˘ ga˘-jäy˘ lä˘-jiih˘ na˘.” ⁹ Hi˘
ga˘-hlēeh˘ David kih˘ dsa˘ he˘ ka˘-läh˘:

Lä˘-jē˘ he˘ llu˘ he˘ ma˘-hñah˘ hnäh˘ wa˘ dsa˘-jiih˘
lä˘-koo˘ sa˘-lä˘ hi˘ lä˘-koo˘ sa˘hma˘ ka˘-läh˘.

Mah˘ he˘ ja˘-jmee˘ tēh˘ hnäh˘, hi˘ ja˘-ba˘ he˘ ja˘ la˘
jñēeh˘ hnäh˘.

¹⁰ Wa˘ tuuh˘ mi˘-nēh˘ hnäh˘ mah˘ sa˘ le˘ jēēh˘ hnäh˘,
wa˘ jluu˘ ka˘luuh˘ hnäh˘ lä˘ ma˘-na˘-jluu˘ na˘ kyaah˘
løø˘ he˘ kyeh˘ hnäh˘ na˘, ga˘-jäh˘ David.

¹¹ He˘-ja˘-jwahn˘: Lä˘ ma˘ ga˘-tēh˘ dsa˘ Israel,
¿ché˘ lä˘ ga˘-tayh˘ ja˘-ba˘? Ni˘ miih˘ sa˘ la˘ lä˘-ja˘.
Ta˘-la˘ kih˘ he˘ ga˘-tēyh˘ ja˘, he˘-ja˘ ga˘-na˘ jwē˘ lää˘
dsa˘ hi˘ sa˘ laä˘ israelita mah˘ lä˘-ja˘ lä˘-heē˘ dsē˘
dsa˘ Israel hnaayh˘ Dio ka˘-läh˘ lä˘-hmēē˘. ¹² Kih˘
he˘ ga˘-tah˘ dsa˘ Israel dsoo˘, he˘-ja˘ ga˘-la˘ llu˘ kih˘
lä˘-jēē˘ dsa˘-jmi˘-gyuu˘. Hi˘ kih˘ he˘ ga˘-jäy˘ ta˘-koo˘,
he˘-ja˘ jnaah˘ la˘ kih˘ hi˘ sa˘ laä˘ judiu. Ha˘ ga˘

sa⁺ le⁺ llu⁺ cha⁻ga⁻miih⁻ kih⁺ lä⁻jëë⁺ dsa⁻ wa⁻ra⁻ ga⁺jëeyh[~] ka⁻läh⁺ kyaah⁺ Dio.

13 Pero cha⁻ he⁻ jwëëhn[~] hnäh⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu. Jëeh⁺ na⁻hñaan⁺ laan⁺ apóstol mah⁺ hlëëhn⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, he⁻ja⁻ jmeen⁺ kyee⁺ ta⁺ he⁻ jmeen⁺ la⁻. 14 Hnoon⁺ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁺ kyaah⁺, lä⁻lliyh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻hee⁺ dsëy⁺ hnaayh⁻ Dio ka⁻läh⁺, mah⁺ lää⁺ kō⁻llaä⁺. 15 Kih⁺ he⁻ ga⁺jä⁺ ta⁺ koo⁺ dsa⁻ judiu, he⁻ja⁻ ga⁺jiih⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ kyaah⁺ Dio. ¿Ha⁻ lä⁻ le⁺ kih⁺ dsa⁻ judiu, wa⁻ra⁻ ga⁺jëeyh[~] kyaah⁺ Dio ka⁻läh⁺? Le⁺ kiyh⁺ lä⁻koo⁻ he⁻ ma⁻lä⁻jiiyh⁺ he⁻ ma⁺ na⁻juuy⁺. 16 Cher⁺mah⁺ la⁺ kwaat[~], la⁺ kih⁺ Dio he⁺ñiih⁺ he⁻ hwëë⁺ to⁻në⁺, lä⁻ja⁻ la⁺ kiyh⁺ ka⁻läh⁺ lä⁻jë⁺ tu⁺ka⁺ he⁻ dsa⁻chaä⁺. Hi⁺ cher⁺mah⁺ la⁺ kih⁺ Dio jmoo⁺ hma⁻, lä⁻ja⁻ la⁺ kiyh⁺ sa⁻goh⁺ ka⁻läh⁺.

17 Dsa⁻ judiu he⁺ laa⁺ lä⁻koo⁻ sa⁻goh⁺ hma⁻ olivo llu⁺. Lä⁻koo⁻ dsa⁻hla⁺ goh⁺ hma⁻, lä⁻ja⁻ ga⁻la⁺ kih⁺ kō⁻llaä⁺ dsa⁻ judiu he⁺. Hi⁺ hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, laah⁺ lä⁻koo⁻ sa⁻goh⁺ hma⁻ olivo nuu⁻. Hi⁺ ma⁻heh[~] hne⁻ høø⁺ dsa⁻ judiu he⁺, lä⁻koh⁺ he⁻ ma⁻na⁻chuh⁺ dsoh⁺ hma⁻ olivo llu⁺. Hi⁺ kyaah⁺ he⁻ ja⁻, ma⁻tëëh⁺ be⁺ ma⁻laah⁺ koo⁻ ba⁺ kyaah⁺ hma⁻ olivo ja⁻. 18 Ta⁺ jmää⁺ hñaah⁺ jøøh⁺ kyaah⁺ gooh⁺ hma⁻ ja⁻. Jëeh⁺ sa⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺ he⁻ jmääh⁺ hñaah⁺ jøøh⁺. ¿Che⁺ sa⁺ ñeh⁺, ja⁻ he⁺ hne⁻ ääh⁺ jmoo⁺ hma⁻ ja⁻? Jmoo⁺ hma⁻ ja⁻ ba⁺ ääh⁻ hne⁻.

19 Ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻chiih⁺ jnä⁺: “Ga⁻hla⁺ gooh⁺ hma⁻ olivo ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻kwa⁺ jwë⁺ kin⁺ he⁻ ga⁻hen⁺ høø⁺ dsa⁻ judiu he⁺.” 20 Dsoo⁺ ba⁺ lä⁻ja⁻ ga⁻la⁺. Pero Dio ga⁻hwëë⁺ dsa⁻ he⁺ høøy⁺ jee⁺ ma⁺

tääyh', kih' he- sa' ga' jmeey' dsoo' dsëy'. Hi' hne-,
llu' la' kyah', kih' he- ma' dsoo' hoh'. He- ja- ta'
jmää- hñaah' jøøh', hnøø' wa' gah' ba'. ²¹ Jëeh',
cher'mah' sa' ga' lä' jøh' dsë' Dio kyaah' sa' goh'
hma- llu' ja-, ni' lä' ja- sa' lä' jøh- dsëy' kyaah'
hne-.

²² Kye- da' hnäh' kwaat-, cha-miih- llu' dsë'
Dio hi' lä' ja- hääy' ka-läh'. Kyaah' dsa- hi-
ga' hwëey' he', ga' lä' hääy'. Pero kyaah' hne- llu'
dsëy', cher'mah' sa' jmeeh- ta' koo' he- llu' dsëy'
kyaah' hne-. Pero cher'mah' ga' jmeeh' ta' koo', le'
kyah' lä' koo- ga' la' kih' dsa- he'. ²³ Cher'mah' dsa-
he' ga' jëeh- ka-läh' jmeey' dsoo' dsëy' kih' Dio,
dsa-heey' ka-läh' høøy' jee' ma' tääyh'. Dio cha-
cha-miih- be' kih'. Le' chaayh' ka-läh' lä' hmëë'.
²⁴ Hne- dsa- hi- sa' laa' judiu, hi- ma' laa' kyaa'
hma- olivo nuu-, ga' laah' hne- kyaa' hma- olivo
llu', ma' ke' sa' lle' ma' le' lä' ja-. Ha- ga' sa'
le' chuuh' ka-läh' sa' goh' hma- olivo llu' kyaah'
ma' ra- chaah' kih'.

²⁵ Øøhn', hnoon' lä' ngëeh' hnäh' juu' he- ma'
na-hmäa' jää' mah' sa' jmääh' hnäh' hñaah' kaah'.
Dsoo' ba' ga' lä' chaah' dsa- Israel pero ja- lä' jëë'.
Kih' he- ja-, ga' jäy' ta' koo' lä' jiih' dsëë' lä' jëë- hi-
sa' laa' judiu heeyh- juu' kih' Dio. ²⁶ Ma' ja- ga' lää'
lä' jëë- dsa- Israel, lä' koo- na- sii- juu' kih' Dio:

Jwii- Sión ya- hëë' ja- hi- lää- dsa-,
chey' dso' kye- kih' lä' jëë- sa' ju- kih' Jacob.

²⁷ He- la- ja- hmooh' he- ga' jmeen' kyaah' dsa-
judiu,

wa' ra- ga' tē' jee' chen- dso' kye- kiyh', ga' jäh' Dio.

28 Dsa⁻ judiu he^ʼ na⁻høøyh^ʼ kih^ʼ ju^ʼhmëë^ʼ, he⁻ja⁻ ga⁻la^ʼ llu^ʼ kyah^ʼ hnäh^ʼ. Pero ta⁻la^ʼ kih^ʼ he⁻ ma⁻na⁻lleeh^ʼ dsa⁻ judiu he^ʼ, he⁻ja⁻ lä^ʼ ma⁻hnää^ʼ ba^ʼ Dio, kih^ʼ he⁻ ga⁻lä^ʼ hnäy^ʼ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaa^ʼ jnääh^ʼ. 29 Wa⁻ra⁻ ga⁻tëeh^ʼ Dio dsa⁻, sa^ʼ mi⁻süy^ʼ juu^ʼ kiyh^ʼ. Hi⁻ lä⁻ja⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻kwëeyh^ʼ dsa⁻ he⁻ la^ʼ kwëeyh^ʼ, sa^ʼ kooy^ʼ ka⁻läh^ʼ. 30 Jää^ʼ ba^ʼ sa^ʼ ma⁻ nuuh^ʼ hnäh^ʼ kih^ʼ Dio, pero ma⁻lä⁻ñih^ʼ dsëy^ʼ hnäh^ʼ kih^ʼ he⁻ ga⁻lä⁻chaah^ʼ dsa⁻ judiu kyaayh^ʼ. 31 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ na^ʼ, sa^ʼ nuuh^ʼ dsa⁻ judiu he^ʼ kih^ʼ Dio. Pero ma⁻ra⁻ he⁻ lä⁻ñih^ʼ ba^ʼ dsë^ʼ Dio kyaayh^ʼ, lä⁻kooy^ʼ ga⁻lä⁻ñih^ʼ dsëy^ʼ kyah^ʼ hnäh^ʼ. 32 Ga⁻kwa^ʼ ba^ʼ Dio jwë^ʼ he⁻ ga⁻lä⁻chaah⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻ mah^ʼ lä⁻ja⁻ lä⁻ñih^ʼ dsëy^ʼ kih^ʼ lä⁻hi^ʼ né^ʼ ba^ʼ.

33 He⁻ba⁻ che⁻ kyuu^h Dio. Peer⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ hu^udsë⁻ kiyh^ʼ. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ lloo⁻ lä⁻ngëë⁻ lä⁻kooy⁻ la^ʼ hih^ʼ he⁻ jmeë⁻ Dio, hi⁻ ni⁻ sa⁻ dsëë⁻ jne⁻ lä⁻ngëë⁻ jne⁻ ha⁻ lä⁻ la^ʼ jwë⁻ kiyh^ʼ. 34 ¿Ha⁻ chaa⁻ hi⁻ ngëë⁻ ha⁻ lä⁻ la^ʼ hu^udsë⁻ kih^ʼ Dio? ¿Ha⁻ chaa⁻ hi⁻ lih⁻ kwëeyh^ʼ nuuh⁻? 35 ¿Ha⁻ chaa⁻ hi⁻ ga⁻kwëëh⁻ Dio miih⁻ he⁻ cha⁻ kiyh^ʼ, mah^ʼ jmeey⁻ bii⁻ jiih⁻ Dio ka⁻läh^ʼ? 36 Jëeh^ʼ, lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻, gwa^ʼ kih^ʼ Dio ba^ʼ ja⁻, hñii^ʼ bih^ʼ ga⁻jmeey⁻, kiyh^ʼ ba^ʼ la^ʼ ga⁻lä⁻jë⁻. Lä⁻ja⁻, wa^ʼ jmeen⁻ juuh⁻ kih^ʼ Dio jnän⁻ lä⁻jë⁻ joh^ʼ jmii⁻ cha⁻. Wa^ʼ la^ʼ lä⁻ja⁻.

12

Hnøø^ʼ ngëë⁻ jne⁻ hñaan^ʼ kih^ʼ Dio

1 Øøhn^ʼ, lä⁻llu^ʼ he⁻ ga⁻lä⁻ñih^ʼ dsë⁻ Dio jne⁻, he⁻ja⁻ na⁻ chuun^ʼ kyaah^ʼ hnäh^ʼ ngëë⁻ hnäh^ʼ hñaa^h kih^ʼ Dio lla⁻ he⁻ jngëëh⁻ hnäh^ʼ jah^ʼ né^ʼ na⁻hyoo^ʼ. Jëeh^ʼ

he- ngëë' jne' hñaan' kiyh', he- na- ba' la' na-jngii
 ' kih' Dio hi- tih~ dsëy' ka-läh'. Koo- he- na- ba'
 lle` kih' jmeeh' hnäh' hi- jmee- jmi' kiyh'. ² Ta-
 jmee- hnäh' lä-koo- jmee- dsa- jmi-gyuu. Hnøø'
 lä-sëeh' hnäh', wa' lä-hmëë' huu'dsë- kyah' hnäh'
 mah' lä-kyuu- hnäh' lä-jë- he- tih~ dsë' Dio. Jëeh',
 sa- jmää' kiyh' he- la' wa' la' cha- la'. He- llu' jmah'
 ba' tih~ dsëy'.

³ Na-hñaan' ta' la- kih' he- llu' dsë' Dio kyaah'
 jnä', he-ja- jwëehn~ hnäh', ta- ngëë- hnäh' jwë'
 lä-koo- laah' hnäh'. Jmee' hnäh' huu'dsë- lä-koo-
 lle` kyah' hnäh' ba' kyaah' lä-koo- te' he- ma-hñah'
 hnäh' kih' Dio. ⁴ Lä-koo- la' kih' jmi-ngo' jnän',
 cha- cha-miih- he- na-ku- na- chah' kyaah', pero
 sa- la' koo- ba' ta' kiyh'. ⁵ Ja-ba' lä-koo- la'
 jmi-ngo' jnän', lä-ja- jwëë' jne' kih' Cristo, hi-
 koo- ba' ma-laa' jne' jee' lä-jëë- jne' kyaayh'.
 He-ja- la' lä-koo- he- na-ku- na- chah' lä-jëë- jne'
 ko-jøh'. ⁶ Lä-ja- lä-ja- jne', ga-hñah' jne' ma-
 koo- nëë' ta' he- jmeen', kih' he- llu' dsë' Dio
 kyaah' jne'. He-ja-, cher'mah' hi- ga-hyoh' ta'
 he- ngëëy~ juu' kih' Dio, wa' ngëëy' lä-koh' te' he-
 ma-lä-dsoo' dsëy' ba'. ⁷ Hi- cher'mah' hi- ga-hyoh'
 ta' he- jmeey' ta' he' kih' dsa-, wa' jmee' bih'. Hi-
 cher'mah' hi- ga-hyoh' ta' he- mi-tëëy- dsa-, wa'
 mi-tëëy- ba'. ⁸ Hi- cher'mah' hi- ga-hyoh' ta' he-
 hlëëyh' dsa-, wa' hlëëh' bih'. Hi- hi- ga-hyoh' ta'
 he- kway' he- cha- kiyh' kwëëyh' dsa-kyaayh', wa'
 kwa' bih' ja' kyaah' hih-. Hi- hi- ga-hyoh' ta' he-
 kay' në' kih' dsa-kyaayh', wa' jmee' bih' kwee-.
 Hi- hi- ga-hyoh' ta' he- lä-nih' dsëy' kih' dsa-, wa'

jmeey' lä⁺kaa⁻ tuh⁻dsëy⁺.

⁹ Jmee' hnaah⁺ dsa⁻kyaah' pero ja⁺ koo⁻ jmeeh⁻ ba'. Jmee' hnäh' ta⁻ koo' he⁻ hliih', go⁻taah' hnäh' koo⁻ hweh⁻ kyaah' he⁻ llu⁺ jmah' ba'. ¹⁰ Wa' hnaah⁺ hnäh' øøh⁺ hnäh' lä⁺koo⁻ lle⁻ kih'. Jmee' kyeë' ga' øøh⁺ hnäh' lä⁻koh' ga' hñaah' hnäh'.

¹¹ Kwa' hnäh' be', ta⁺ jmee⁻ hnäh' jwëh⁺ hnäh'. Jmee' hnäh' ta⁺he⁺ kih' Dsa⁻jøøh⁺ jnän` lä⁺kaa⁻ tuh⁻hoh' hnäh'.

¹² Wa' jëë⁻ hoh' hnäh' kih⁺ he⁻ ma⁻cha⁻ o⁻jøh⁺ dsë⁻ kyah' hnäh'. Wa' jøh⁻ hoh' hnäh' he⁻ jëëh' hnäh' wii', ta⁺ tu' hnäh' he⁻ chuuh⁻ hnäh' kyaah' Dio.

¹³ Kwa' be' kih' hi⁻ laa⁺ kyaa⁺ Dio cher'mah' cha⁻ he⁻ jmee⁺ bi⁺ kiyh⁺. Heeh⁻ hnäh' llu⁺ lä⁺jëë⁺ hi⁻ tëë⁻ cha'neh⁺ kyah' hnäh'.

¹⁴ Chiih' Dio, wa' mi⁻jää⁺ lä⁺jëë⁺ hi⁻ jmeeh⁺ hnäh'. Ngii' llu⁺ kiyh⁺, ta⁺ jwä' dso'jwii' né' kiyh⁺.

¹⁵ Wa' jëë⁻ hoh' hnäh' kyaah' hi⁻ jëë⁻ dsë', hooch' hnäh' kyaah' hi⁻ hooch'.

¹⁶ Wa' hii' koo⁻ ba' huü⁻dsë⁻ kyah' hnäh'. Ta⁺ jmää⁺ hnäh' hñaah' kaah', heeh⁻ hnäh' hi⁻ tä⁻ñëë'. Ta⁺ jmee⁻ hnäh' kyuu[~] cha⁻miih⁻.

¹⁷ Ta⁺ jiih⁻ hnäh' hliih' kih' ni⁺ jaa⁻ hi⁻ jmee⁺ he⁻ hliih' kyah' hnäh'. Kwa' hnäh' be' ha⁻ lä⁺ jee' jmeeh' hnäh' he⁻ llu⁺ kih' lä⁺jëë⁺ ba'. ¹⁸ Lä⁺jiih' jee' le' kwa' hnäh' be' go⁻taah' hnäh' llu⁺ kyaah' lä⁺jëë⁺ dsa⁺. ¹⁹ Øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁺, ta⁺ teeh⁻ hnäh' jwii[~] kih' dsa⁺. Hñii' ba' Dio ga⁺tëë' heeyh' wii', lä⁺koo⁻ ma⁻na⁻sii⁻: "Jnä' ba' teehn' jwii[~] kiyh⁺, jnä' ba' mi'hmaahn' kiyh'", ga⁺jäh' Dio. ²⁰ Lä⁺ja⁻ na⁻sii⁻ ka⁻läh': "Cher'mah' kyoh⁺ hi⁻ na⁻høøh⁺

kyah' hnäh', kwëëyh` he- kuyh°. Hi° cher'mah' lä-kiï- dsëy', kwëëyh` he- hïyh'. Kyaah' he- jmeeh- hnäh' lä-ja-, jä° o-hih° kih' hi- na-høøh' kyah' hnäh'." 21 Ta° kwa- jwë' lla- dsëë` he- hliih' kyah' hnäh'. Jmeë' hnäh' he- llu' jmah' ba', lä-jwë' ja- lla- dsëë` hnäh' kih' he- hliih'.

13

Hnøø' mi'te` jne' kih' dsa-ta'

1 Lä-jëë- jne', jmeë° bii' mi'te` jne' kih' dsa-ta'. Jëëh' ni° jaä- dsa-ta' sa° tääh' ta-la' tääh'. Kih' Dio ba' ja' he- na-hñaa' lä-jëë- dsa-ta'. 2 Cher'mah' hi- chaah' kyaah' dsa-ta', he- chaayh- kyaah' mada- he- ga-jmeë' Dio ba' ja-. Hiïh' hi- jmeë° lä-ja-, hnooyh- ha- lä-jwë' jee' dsooy' kyaah' dso'jwii' ba' ja-. 3 Sa° tääh' dsa-ta' mah' jøøyh' hi- jmeë° he- llu'. Hi- jmeë° he- hliih' ba' hii' goo- kiyh' kyaah' dsa-ta'. Cher'mah' sa° hnooh- hii' goo- kyah' kyaah' dsa-ta', jmeë' he- llu' jmah' ba' mah' hlëëyh' llu' kyah'. 4 Dsa-ta' hi- tääh' na-hñaa' kih' Dio, na-hñaa'y' jmeey' he- llu' kyah'. Pero cher'mah' jmeeh- he- hliih', he- ja- ba' hii' goo- kyah'. Jëëh' sa° tääh' dsa-ta' he- koø- laay' dsa-ta' ta' jmah'. Na-hñaa'y' kih' Dio mah' llay' ta' lä- hnøø' kih' hi- jmeë° he- hliih' ba'. 5 Jmeë° bii' mi'te` jne' mada- kih' dsa-ta' mah' sa° jmeeyh- jne'. Hi° lä-ja- jmeë° bii' mi'ten` mah' sa° cha- he- kih' hñii' hñii' dsë- jnän`.

6 Hi° lle` kih' mi-hmaah` dsa- ku'sih-. Jëëh' dsa-ta' na-hñaa'y' jmeey' lä-koø- hnøø' Dio ba', koø- he- na- ba' la' ta' kiyh'. 7 Hnøø' mi'hmaah'

hnäh' lä'jē' he' ääh' hnäh'. Cher'mah' koo' dsa' ku'sih', lle' kih' mi'hmaah' hnäh'. Cher'mah' he' ga' ga'tēēh' hnäh' mi'hmaah', ja' mi'hmaah' hnäh'. Ja' jiih' hnäh' juu' llu' kyaah' lä'jē' hi' laa' ta' hi' wa' gah' hnäh' miih' kyaayh'.

⁸ Ja' mi'hmaah' hnäh' he' ääh' hnäh' kih' dsa'. He' ää' jne' kih' dsa' dsa' llaa' ba'. Pero he' hnää' jne' dsa' kyaahn', jih' koh' sa' ää' jmi' llaa'. Jēēh', he' hnää' jne' dsa' kyaahn', he' ma' mi'te' jne' lä' koo' jah' ley ba' ja'. ⁹ Lä' la' jah' ley: "Ta' kaah' wa' hi' cha' hi', ta' jngēēh' dsa', ta' hii' kih' dsa', ta' bääh' dsa' kyaah' juu' ta' juu', ta' wa' hee' hoh' he' ga' cha'", hi' cha' ga' jyoh' nuuh' he' lle' nē' ley. Pero ma' mi'teh' ba' hne' lä'jē' nuuh' la', cher'mah' jmeeh' lä' koo' jah' jee' la': "Wa' hnaah' dsa' kyaah', lä' koo' hnaah' hñaah'." ¹⁰ He' hnää' jne' dsa' kyaahn', sa' cha' jwē' jmeen' he' hlih' kiyh'. Lä' jwē' ja', dsa' lä'te' lä' koo' lle' nē' ley.

¹¹ Kye' da' hnäh' kwaat' ha' lä' ngoo' la' jmi' gyuu'. Hnøø' na' nē' jne', jēēh' ma' ngoo' ya' jah' he' lää' jne'. Miih' ga' hnøø' na', lä' koh' ma' ga' heeh' jnih'. ¹² Ma' ngoo' hwē' ba' la', ngoo' ya' jah' jmi'. Mo' so' wa' jmeē' ga' jne' he' hlih' lä' koo' tēē' dsa' jmeē' ta' la' hwē'. Wa' mi' lluu' jne' hñaan' lä' hnøø' kih' hi' tääh' jee' wa' je'. ¹³ Wa' jmeen' he' llu' jmah' ba', lä' koo' tēē' dsa' jmeē' jmi'. Sa' wa' kih' hihn' ga' ngēē' jwēē', ni' he' jmeen' cha' hiih', hi' mē' hi' nuuh' sa' wa' jmeen' wa' la' cha' la', ni' he' ga' jyoh' he' la' o' hih', ni' he' hnee' jne', ni' he' wi' dsē' jne'. ¹⁴ Wa' dsa' toohn' koo' hweh' kyaah' Jesucristo

Dsa-jøøh' jnän'. Sa' wa' jmeen' he' kih' he- ngii' jmi-ngo' jnän'.

14

Ta' wa' jmeen' jeh' dsë' øøh' jne'

¹ Heeh' hnäh' hi- sa' bee' kyaah' he- ma-dsoo' dsëy'. Ta' hlëeh' hnäh' kyaah' juu' wi', cher'mah' sa' ga' ma-kyuyh~ lä'koh' hnäh'. ² Ko-llaa' laa' le' ba' kuyh' lä'jë' he- cha-. Hi' ko-llaa' hi- sa' cha- be' kih', kuyh- ma'la' mi' he- jngëe- dsa- ba'. ³ Hi- laa' le' ba' kuyh' lä'jë', sa' wa' mi-kwayh' kih' hi- sa' kuh-. Hi' hi- sa' kuh-, sa' wa' kyey' kwaat~ kih' hi- kuh-, jëeh' ma-heeh- ba' Dio kiyh'. ⁴ Hee- laah' hne-, he- kyeh' kwaat~ kih' hi- laa' kyaa' jñah'? Hñii' ba' dsa-juyy' ñe- che' jmeey- he- llu' o che' jmeey- he- hlih'. Pero ma'ra- he- go-hëë' bih' llu', jëeh' Dio cha- cha-miuh- be' kih', sa' kway' jwë' täyh-.

⁵ Ko-llaa' jmee' kyee' ga' koo- jmi' lä'koh' ga' jyoh' jmi'. Hi' chaa- jñah' ka-läh', laay', kwee- ba' la' lä'jë' jmi'. Pero lä'jaa- lä'jaa- hnäh', koo- hä' ba' jmee' hnäh' huudsë- ha- lä' jmeeh' hnäh'. ⁶ Hi- høø' koo- jmi', kih' Dio ba' ja- jmeey-. Hi- sa' jmee' he' kih' koo- jmi', kih' Dio ba' ja- jmeey- ka-läh'. Hi' hi- kuh- lä'jë' nëë', he- jmeey- kih' Dio ba' ja-, jëeh' kway' ti'hmaah' kih' Dio. Hi' hi- sa' kuh- lä'jë' nëë', lä'ja- he- jmeey- kih' Dio ba' ja-, hi' kway' ti'hmaah' kih' Dio ka-läh'. ⁷ Jëeh', ni' jaa- sa' chaa- ta-la' chaa- hñii', hi' ni' jaa- sa' juu' ta-la' juu'. ⁸ Cher'mah' chaa- jne', kih' Dio ba' ja- chaa- jne'. Hi' cher'mah' ga' juu' jne', kih'

Dio ba' ja- juu' jne'. Lä-ja- cher'mah' chaa- jne' o cher'mah' ga-juu' jne', laa' jne' kyaah' Dio ba'. ⁹ Kih' he-ja-, ga-juu' Cristo hi- ga-lä-jiiyh' ka-läh' mah' leey' juu' hi- ma-na-juu' hi- leey' juu' hi- chaa- ka-läh'.

¹⁰ Pero hne-, ¿he-la' kyeh' kwaat~ kih' øøh'? Hi- hne- ka-läh', ¿he-la' mi-kwah- øøh'? Lä-jëë- ba' jne' dsa'nøøñ' cha'në' Cristo mah' kay' ju'dsoo' jnän'. ¹¹ Jëeh', lä-koo- na-sii-:

Jmeen- dsoo', ga-jäh' Dio, lä-jëë- dsa- juuh' jne' cha'nën-,

lä-jëë- dsa- jmi-gyuu- hä' kih' Dio.

¹² Kyaah' juu' la- dsa-lä-ngëë' jne', lä-jëë- ba' jne' ngëen' kwaat~ jnän' cha'në' Dio.

¹³ He-ja- mo-so- wa' kyen' kwaat~ kih' dsa-kyaahn'. Llu' ga' wa' jmeen' lä-la- ba'. Sa- wa' jmeen' tēh' øøh' jne' ni- he- jmee' jne' jeh' dsëy'. ¹⁴ Kih' he- kyaahn' Jesús Dsa-jøøh' jnän', he-ja- man- kwee- ni- koo- sa- cha- he- soh' ta-la' soh' hñii'. Pero cher'mah' cha- he- laa' dsa- soh', kih' hi- he' lä- ma-ngoo' ja-ba' soh'.

¹⁵ Cher'mah' ga-jmeeh' jeh' dsë' øøh', kih' he- ma-kuh' koo- nëe' ma- he- sa- kuyh-, he- mo-so- hnaah' ba' hnih' ja-. Ta- hee- dsë' øøh' kyaah' he- kuh-, jëeh' Cristo ga-juu' kiyh'. ¹⁶ Lä-ja- ta- kwa- jwë' hlëeh' dsa- wii' kih' koo- he- jmää' jnän'. ¹⁷ He- ga-nøø' jne' kyaah' juu' kih' Dio, sa- la' kih' he- kih-hih- jne'. Pero he- jmee- jne' he- llu', he- hii' tii' jnän' kyaah' øøh' jne', hi- he- jëë- dsë- jne' lä-koo- kwa- Jmi-lle' Na-jngii', he- ja- ba' kyee' jnän'. ¹⁸ Cher'mah' jmee' ba' jne' he- na-

jee' hnääh⁺ jne' Cristo, he⁻ na⁻ ba' tih[~] dsé[!] Dio hi⁺ lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh⁺ tih[~] dsé[!] dsa⁻.

¹⁹ He⁻ ja⁻ wa' kwan' be' wa' hnøøhn⁺ ha⁻ lä⁺ jee' hii[!] ti⁺ jnän⁺ hi⁺ wa' hnøøhn⁺ ha⁻ lä⁺ jee' tēē[!] jne' cha⁻ ga⁻ miih⁻ be' ko⁻ jøh⁺ kyaah⁺ øøh[!] jne'. ²⁰ Ta⁺ heē⁻ ta' kih[!] Dio kyaah⁺ he⁻ kuh⁻ huh⁺. Ju'dsoo⁺, ga⁻ lä⁺ jē⁺ ba' he⁻ kih⁻ hih⁻ jne' na⁻ jngii[!]. Pero la[!] hlih[!] cher⁺ mah[!] ga⁻ jeh[!] dsé[!] øøh[!] kyaah⁺ he⁻ kuh⁻ huh⁺. ²¹ Kih[!] he⁻ ja⁻, llu[!] ga' cher⁺ mah[!] sa⁺ kuh[!] ngo[!], he⁻ sa⁺ huh[!] jmi[!] h[!] mi[!] jēh[!] ma⁻ ää⁻, ni⁺ sa⁺ jmeeh[!] ni⁺ koø⁻ ni⁺ he⁻ ga⁻ jyoh⁺, he⁻ kyaah⁺ jmeeh[!] tēh[!] øøh[!] jne'. ²² Hi⁺ hne⁻, che' jmeeh⁻ dsoo⁺ llu[!] ba' he⁻ kuh⁻ lä⁺ jē⁺, wa' la[!] kyah[!] hñaah[!] ba' kyaah⁺ Dio. La[!] llu[!] kih[!] hi⁻ sa⁺ hñii⁺ hñii⁺ dsē⁻ kih[!] wa⁻ ra⁻ ga⁻ kuyh⁻ lä⁺ jē⁺ he⁻ laay⁺ llu[!]. ²³ Pero cher⁺ mah[!] hi⁻ jmee⁻ to[!] dsé[!] kih[!] he⁻ kuh⁻ hih⁺, ma⁻ na⁻ bääy^h dsoo⁺ ba' ja⁻, kih[!] he⁻ sa⁺ ma⁻ kuyh⁻ lä⁺ kaa⁻ tuh⁻ dsēy[!]. Hi⁺ lä⁺ ja⁻ kih[!] lä⁺ jē⁺ he⁻ jmee⁻ jne', cher⁺ mah[!] sa⁺ la[!] kyaah⁺ koø⁻ ba' hñii⁺ dsē⁻, ma⁻ la[!] dso⁺ kye⁻ ba' ja⁻.

15

¹ Jne' hi⁻ beē⁺ kyaah⁺ he⁻ ma⁻ dsoo⁺ dsēn⁻, wa' jmeen⁺ jøh⁻ dsē⁻ jne' kyaah⁺ hi⁻ sa⁺ cha⁻ be' kih[!]. Sa⁺ wa' jmeen⁺ lä⁺ koø⁻ hnøø⁻ jne' hñaan[!]. ² Lä⁺ jaa⁻ lä⁺ jaa⁻ jne' wa' jmeen⁺ he⁻ tih[~] dsé[!] dsa⁻ kyaah⁺ ba' mah[!] wa' la[!] llu[!] kiyh[!] hi⁻ lä⁺ ja⁻ lä⁺ cha⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ be' kiyh[!] cha⁻ nē[!] Dio. ³ Jēēh⁺ sa⁺ ga⁻ hnooh⁻ Cristo ma' jmee[!] lä⁺ tih[~] dsēy[!] hñiiy⁺. Lä⁻ la⁻ ba' na⁻ sii⁻ kiyh[!]: "He⁻ hlih[!] he⁻ ma⁻ hlēēh⁻ dsa⁻ kyah[!], ja[!] nē[!] kin⁺." ⁴ Lä⁺ jē⁺ juu[!] he⁻ ma⁻ na⁻ sii⁻ jää[!], he⁻ llu[!] jnän⁺ ba' ja⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ mah[!] mi[!] tēē⁺

jne' hñaan'. Lä'ja-, kyaah' juu' kih' Dio, tēē' jne' be' hi' jmee' kwēēh~ dsē- jne', hi' he- na- jmee' lä'cha- o-jøh- dsē- jnän` kyaah' Dio. ⁵ Dio ba' he' hi- jmee' kwēēh~ dsē' dsa- hi' kway- be' ka-läh'. He-ja- ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' koo- nēē' ba' huud'sē- kih' lä-jēē- hnäh' lä- hnøø' Cristo Jesús. ⁶ Mah' lä'ja- lä-jēē- hnäh', kyaah' koo- nēē' ba' huud'sē-, jmeeh' hnäh' juuh- kih' Dio, hi- laa' Jmii- Jesucristo Dsa-jøøh' jnän`.

⁷ Heh' lä'ja-, lle' kih' heeh' hnäh' lä'jaa- lä'jaa- øøh' jne' lä'koo- ga-heeh- Cristo jne' mah' lä'jnä' laa' jøøh' Dio. ⁸ Lä-la- jwahn-. Cristo ja' mah' ga'hnooyh- he- llu' kih' dsa- judiu. Lä'jwē' ja- ga-lä'te' juu' lä'koo- ga-bääh- Dio hñii' kyaah' dsa- ma'kaah' jnän`. Ga-mi-jnääy- he- ga-mi-te' Dio juu' kih'. ⁹ Hi- lä'ja- jay' kih' dsa- hi- sa- laa' judiu mah' jmee' dsa- he' juuh- kih' Dio, kih' he- ga-lä'ñih' dsēy' kiyh'. Lä'koo- na-sii-: He-ja- hlēēhn' llu' hi- hän` kyah' jee' kih' dsa- hi- sa- laa' judiu.

¹⁰ Jyoh' ka-läh' jee' na-sii-, hlēēh- lä-la-:

Wa' jēē- hoh' hnäh' hi- sa- laa' judiu kyaah' judiu hi- laa' kyaah' Dio.

¹¹ Hi- na-sii- ka-läh' lä-la-:

Hä' hnäh' kih' Dio lä-jēē- hnäh' hi- sa- laa' judiu, lä-jē- jee' jwii- ha- jee' tääh' hnäh', jmee' hnäh' juuh- kiyh'.

¹² Hi- ja-ba' lä-na- jäh' Isaía ka-läh':

Hñaa' jaa- dsa- jee' chaah' jmoo' kih' Isaí, ya-hēē' jaa- hi- jmee' hih- kih' dsa- hi- sa- laa' judiu.

Dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, kay⁺ o⁻ jøh⁺ dsē⁻ kiyh⁺.

¹³ Dio ba' jmee⁻ he⁻ cha⁻ o⁻ jøh⁺ dsē⁻ jnän[^]. He⁻ ja⁻ ngiin[^] kiyh⁺ mah⁺ wa' jmeey[^] jëë⁻ hoh[^] hnäh[^] cha⁻ miih⁻ hi⁺ wa' jmeey[^] hii[^] tii[^] kyah⁺ hnäh[^] kih⁺ he⁻ ma⁻ dsoo[^] hoh[^] hnäh[^] kiyh⁺, mah⁺ lä⁻ ja⁻ wa[^] lä⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ o⁻ jøh⁺ dsē⁻ kyah⁺ hnäh[^] ta⁻ lä⁻ kyaah[^] be[^] kih⁺ Jmi⁻ lle[^] Na⁻ jngii[^].

Na⁻ hñaa[^] Paa[^] kwa[^] ju[^] hmëë[^] kih⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu

¹⁴ Man⁺ kwee⁻ kyah⁺ hnäh[^] øøhn⁺, llu⁺ hoh[^] hnäh[^] jwërte, hi⁺ cha⁻ cha⁻ miih⁻ huu[^] dsē⁻ llu⁺ kyah⁺ hnäh[^], hi⁺ kyuu^h hnäh[^] kwëeh[^] nuuh[^] dsa⁻ kyaah[^] hnäh[^]. ¹⁵ Hnäh[^] øøhn⁺, koo⁻ jee[^] koo⁻ llah⁺ ma⁻ tuu⁻ dsën⁺ ma⁻ sïin⁺ kyah⁺ hnäh[^] lä⁻ koo⁻ te⁺ lä⁻ dsën⁺ mah⁺ mi⁻ dsoohn⁻ hoh[^] hnäh[^] he⁻ ma⁻ mi⁻ tëëh[^] hnäh[^] jää⁺. Ta⁺ la⁻ na⁻ hñaan[^] jmeen[^] kih⁺ Dio, kih⁺ he⁻ llu⁺ dsëy⁺ kyaah[^] jnä[^], ¹⁶ mah⁺ jmeen[^] ta[^] kih⁺ Cristo jee[^] tääh[^] dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, kwan[^] ju[^] hmëë[^] kih⁺ Dio. Hi⁺ lä⁻ ja⁻ ngëen[^] dsa⁻ he[^] kih⁺ Dio. Hi⁺ tih[~] ba[^] dsëy⁺ kih⁺ hi⁻ he[^], jëeh[^] Jmi⁻ lle[^] Na⁻ jngii[^] ga[^] jmäy⁺ ma⁻ na⁻ lluu[^].

¹⁷ Kih⁺ he⁻ kyaahn[^] Cristo Jesús, he⁻ ja⁻ chaan⁻ llu⁺ kyaah[^] ta[^] he⁻ jmeen[^] kih⁺ Dio. ¹⁸ He⁻ ja⁻ sa⁺ tuu⁻ dsën⁺ hlëehn[^] he⁻ ga[^] jyoh[^]. Ma⁻ lä⁻ he⁻ ga[^] jmee[^] Cristo kyaah[^] jnä[^], he⁻ ja⁻ ba[^] mi⁻ jnään[^]. Kyaah[^] be[^] kiyh⁺, ga⁻ kwan⁺ juu⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu hi⁺ cha⁻ ga[^] jyoh[^] he⁻ ga⁻ jmeen[^], heh⁺ he⁻ ga⁻ heeh⁻ dsa⁻ kih⁺ Dio. ¹⁹ Kyaah[^] be[^] kih⁺ Jmi⁻ lle[^] kih⁺ Dio ga⁻ jmeen[^] ja⁺ koo⁻ nëë[^] he⁻ juh⁻ gaa⁻. Lä⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁺ kwan⁺ juu⁺ kih⁺ Cristo jwii⁻ Jerusalén hi⁺ ngoon⁺ lä⁻ ku⁺ lä⁻ jii⁺ hwa⁺ ja⁻, lä⁻ jiih⁺ ga⁻ tëen[^] hwa⁺ Ilírico. Lä⁻ kaa⁻ jee[^] ja⁻ ga⁻ kwan⁺

ju'hmëë' kih' Cristo. ²⁰ Lă'jwë' ja-, ga'kwan' be' ngoon' na'kwan' ju'hmëë' ta' jee' sa' ga' ma'loo' juu' kih' Cristo, mah' sa' mi'kwaan' ta', ja-ba' jee' ma'løø' jñah'. ²¹ Ga-la' ba' lä'koø- na-sii- he- jäh' lä'la-:

Hĩ- sa' ga' ma-nuu' hii' juu' kiyh', jëëy' ba'.

Hĩh' dsa- hĩ- sa' ga' ma-nuu', lä'ngëë' bih'.

Ga'jmeeh' Paa' juu' he- dsa-kay' kuu', kih' øøh' jne' hĩ- lla'kyaa'

²² Kih' he-ja- ba' sa' hii' kwa' já' na'jëen' hnäh'. Sa' ma' jään' go-te. ²³ Pero na', mo'so' cha- jee' nñn' hĩ- ma-hya- ji-ñe- hee' dsen' nñn' na'jëen' hnäh'. ²⁴ He-ja- wa'ra- ga'të' jee' nñn' ta' España, jmeen' hũdsë- dsa-ngëen' ta' na'. Hnoon' na'jëen' hnäh' mah' dsa'toohn' miih- jmi' hĩ- lä'jøh- dsë- jne'. Hi- wa'ra- ga'të' jee' ya'hëen', hnoon' jmeeh' hnäh' be' kin' he- kyaah' nñn' ta' cha'në'. ²⁵ Pero to-në' nñn' ta' Jerusalén na'kwan' be' kih' øøh' jne' hĩ- tääh' jee' ja-. ²⁶ Øøh' jne' hĩ- tääh' Macedonia kyaah' hĩ- tääh' Acaya ga'jũh' ga'lääh' miih- kuu' he- ngëen' kih' øøh' jne' hĩ- tä-ñee' hĩ- tääh' Jerusalén. ²⁷ Lă'ja- lla' dsëy' jmeey' hĩ- lä'ja- ga'tëëy' jmeey' kih' judiu he'. Jëeh' lä'jëë- dsa- hĩ- sa' laa' judiu ga'hyoyh' he- la' kwa' Dio ta'la' kih' dsa- judiu. He-ja- lle' kih' hĩ- sa' laa' judiu, jmee' be' kih' dsa- judiu kyaah' miih- he- cha- kiyh' ka-läh'. ²⁸ Ma-la' ma-dsaa' lä'jë- he- jmeen' la- hĩ- ti'lloohn' kuu' he- ga'jũh' ga'lääh' ja- kwëehn' hĩ- tä-ñee', ja- ga' dsa-ngëen' ta' na' kyah' hnäh' wa'ra- ga'të' jee' nñn' ta' España. ²⁹ Ma' ba' jnä', cha-miih- mi'jää' Dio hnäh'

kyaah' ju'hmëë' kih' Cristo wa'ra- ga'loon' ta' jee' tääh' hnäh'.

³⁰ Chuun' kyaah' hnäh' øøhn', ta'la- kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' hi' ta'la- kih' he- hnää' Jmi-llë' jne'. Ta' jmee- hnäh' hñaa- hoh', kwa' hnäh' be' kin', ja- ngiih' hnäh' kin' kih' Dio, ³¹ mah' sa- cha- he- dsa-ngëen' jee' kih' hi- chaah- hi- tääh' Judea. Hi' ngii' hnäh' kin' ka-läh' kih' Dio mah' ya-hii' llu' jee' ti'lloohn- kuu' la- kih' øøh' jne' hi- tääh' Jerusalén. Hnoon' wa' heeh- bih' llu'. ³² Lä'ja- ngii' hnäh' kin' mah' jëë- dsen- wa'ra- ga'të' jee' loon- jee' tääh' hnäh', hi' teeh' jne' ko-jøh' dsë- jne' jee' na-, cher'mah' lä'ja- hnøø' Dio. ³³ Dio, hi- jmee- hii' tii' jnän', wa' kyaah' lä'jëë- hnäh'. Wa' la' lä'ja-.

16

Jee' ga' dsaa' ga'hiih' Paa' juu'

¹ Jmeen- juu' kyah' hnäh' øøhn', dsa-më' øøh' jne' Febe jmee- bih' kwee- ta' he- hä' gooy- gwah' jwii- Cencrea. ² Heeh' hnäh' lä' hnøø' Dsa-jøøh' jnän', lä' ää- jmi' jmeen' kih' hi- ma-na-jngëë'. Jmee' hnäh' be' kiyh' cher'mah' he- lla-kyaay', jëeh' ma-jmeey' be' kih' jwëë' øøh' jne' hi' lä'ja- ga'jmeey' be' kin' ka-läh'.

³ Jmee' Dio kih' Priscila kyaah' Aquila, hi- jmee- ta' kih' Cristo Jesús ko-jøh' kyaah' jnä'. ⁴ Ma'ke- ga'hii' goo- kiyh' ma' juuy', ga'nooy- në' kin'. Hi' ja- ma-la- jnä' kwan- ti'hmaah' kiyh', lä'ja- ka-läh' lä'jëë' gwah- jee' tääh' dsa- hi- sa' laa' judiu kwa' ti'hmaah' kiyh'. ⁵ Lä'ja- ka-läh',

jmeé' hnäh' Dio kih' lä'jēē' øøh' jne' hī- dsa-ñēē' cha'neh' kih'. Hi' jmeé' hnäh' Dio kih' Epeneto hī- hnaan', hī- he' to-nē' ga-heeh- juu' kih' Cristo hwa' Acaya. ⁶ Jmeé' hnäh' Dio kih' María hī- ga'jmeé' cha-miīh- ta' jee' kyah' hnäh'. ⁷ Jmeé' hnäh' Dio kih' Adrónico kyaah' Junia. Lä-uu' dsa-goon- he' te-ju- kin- kyaah', na'näy' neh-ñē' ko-jøh' kyaah' jnä'. Lä'jēē' apóstole ga-lä'hnäy' cha-miīh- lä-uu' dsa- he', hī- ga-heeh- jāā' kih' Cristo lä-køh' jnä'.

⁸ Jmeé' hnäh' Dio kih' Amplias hī- hnaan', hī- hnaah- Dsa-jøøh' jnän' ko-jøh' kyaah' jne'. ⁹ Jmeé' hnäh' Dio kih' Urbano hī- jmeé' ta' kih' Cristo ko-jøh' kyaah' jnä', hī- jmeé' hnäh' Dio kih' Estaquí ome' kyaan' hī- hnaan'. ¹⁰ Jmeé' hnäh' Dio kih' Apele hī- ma-ya-hēē' llu' jee' jmeey' ta' kih' Cristo. Jmeé' hnäh' Dio kih' lä'jēē' hī- tääh' cha'neh' kih' Aristóbulo. ¹¹ Jmeé' hnäh' Dio kih' Herodión dsa- hī- te-ju- kin- kyaah'. Jmeé' hnäh' Dio kih' hī- tääh' cha'neh' kih' Narciso hī- jmeé' ko-jøh' kyaah' Dsa-jøøh' jnän'. ¹² Jmeé' hnäh' Dio kih' Trifena hī- kih' Trifosa hī- jmeé' ta' kih' Dsa-jøøh' jnän'. Jmeé' hnäh' Dio kih' Pérsida hī- hnaan' hī- ga'jmeé' cha-miīh- ta' kih' Dsa-jøøh' jnän'. ¹³ Jmeé' hnäh' Dio kih' Rufo hī- na-lleeh' kyaā' Dsa-jøøh' jnän', hī- lä'ja- kih' chooy' ka-läh'. Hī- he' ga'jmää' jnä' lä-koø- jooy'. ¹⁴ Jmeé' hnäh' Dio kih' Asíncrito, kih' Flegonte, kih' Herma, kih' Patroba, kih' Herme, hī- kih' lä'jēē' øøh' jne' hī- tääh' kyaayh'. ¹⁵ Jmeé' hnäh' Dio kih' Filólogo, kih' Julia, kih' Nereo hī- kih' dsa-mē' øøyh', hī- lä'ja-

kih¹ Olimpa kyaah¹ lä⁺jëë⁺ hi⁻ na⁻jngëë¹ hi⁻ tääh¹ kyaayh¹.

16 Jmee¹ hnäh¹ Dio kih¹ dsa⁻kyaah¹ hnäh¹, hi⁻ ja⁻ chuh⁻ hnäh¹ kiyh¹ lä⁺ hnøø¹ Dio. Lä⁻koø⁻ lä⁻koø⁻ gwah⁺ kih¹ Cristo jmee⁺ Dio kyah¹ hnäh¹.

17 Pero chuun¹ kyaah¹ hnäh¹ øøhn¹, leeh⁻ hnäh¹ kyaah¹ hi⁻ hnøø¹ jmee¹ to¹ nää¹, hi⁻ jmeey⁻ dsa⁻tëh¹ hnäh¹ kih¹ he⁻ kway⁻ jyoh¹ juu¹ he⁻ sa⁺ la¹ lä⁻koø⁻ juu¹ he⁻ ma⁻mi⁻tëh¹ hnäh¹. Ta⁺ jmee⁻ hnäh¹ ko⁻jøh¹ kyaayh¹. 18 Jëeh¹ dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ lä⁺ja⁻, sa⁺ jmeey⁻ he¹ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, hnooyh⁻ lä⁻jë⁺ he⁻ ngii⁺ tuh⁻dsëy¹ ba¹. Hlëëyh⁺ kyaah¹ juu¹ na¹hñaah¹ ha⁻ lä⁺ jee¹ tih¹ dsë¹ dsa⁻ mah¹ mi⁻gaay⁻ hi⁻ jlää¹. 19 Lä⁻kaa⁻ ba¹ ma⁻ñe⁻ dsa⁻, nua¹ ba¹ hnäh¹, he⁻ja⁻ chaan⁻ llu¹ kyaah¹ hnäh¹. Hnoon¹ kyuu¹ hnäh¹ jmeeh¹ hnäh¹ he⁻ llu¹ jmah¹ ba¹, mah¹ sa⁺ lih⁺ he⁻ hlih¹ kyah¹ hnäh¹. 20 Dio, hi⁻ jmee⁺ hi¹ ti¹ jnän¹, chah¹ ba¹ jwääy¹ Tana¹ ta⁺ hwa¹ hua¹ tiih¹ hnäh¹. Wa¹ kwa¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ lä⁻jë⁺ he⁻ llu¹ kyah¹ hnäh¹.

21 Timotä, hi⁻ jmee⁺ ta¹ kyaah¹ jnä¹, jmee⁺ Dio kyah¹ hnäh¹. Hi⁻ lä⁺ja⁻ ka⁻läh¹ Lucio, kyaah¹ Jasón, kyaah¹ Sosipater, he¹ ba¹ dsa⁻ hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁻ kyaah¹.

22 Jnä¹ Tercio ma⁻siin¹ lä⁻jë⁺ juu¹ he⁻ hlëëh⁺ Paa¹. Jnä¹ jmeen⁺ Dio kyah¹ hnäh¹.

23 Hi⁻ Gayo jmee⁺ Dio kyah¹ hnäh¹. Kiyh¹ gyan¹ na¹, hi⁻ kway⁻ cha¹neh⁺ kiyh¹ jee¹ dsa⁻ñee⁺ lä⁻jëë⁻ øøh¹ jne¹. Erasto hi⁻ koø¹ ku¹sih⁻ jee¹ jwii⁻ la⁻, kyaah¹ øøh¹ jne¹ Cuarto jmee⁺ Dio kyah¹ hnäh¹.

24 Wa' mi-jää' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän` lä-jëë` hnäh'. Wa' la' lä-ja-.

25 Dio le' jmeey' jäh' hnäh' koo- hweh- kyaah' ju'hmëë' kih' Jesucristo he- kwan- la-. Lä-jëë` juu' la- ma' na-hmää' jää', lä-jiih' ma' ga-nøø' jmi-gyuu-. 26 Pero na' ma-lä-jnä' juu' la- ta-la- kyaah' he- ga-sii' lä-jëë` hi- ga-ngëë' juu' kih' Dio llo'joo', lä-koo- la' mada- kih' Dio hi- chaa- lä-jëë` joh' jmi' cha-. Ga-mi-jnääy- juu' la- mah' lä-dsoo' dsë' lä-jëë` dsa- hi- lä-ja- lä-nuyh' kiyh'.

27 Jaa- Dio ba' hi- kyuuh~ cha-miuh-. Wa' la' juuh- kiyh' lä-jëë` joh' jmi' cha-, ta-la- kih' Jesucristo. Wa' la' lä-ja-.

Hmooh hmëë he- ga-jmee Jesucristo; Salmos New Testament and Psalms in Chinantec, Ozumacín (MX:chz:Chinantec, Ozumacín)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Ozumacín

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Ozumacín [chz], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Chinantec, Ozumacín

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
77bbb809-d78b-5d8c-9c0b-2363ea7f466b